

კურორტ ბახმაროში 20-ზე მეტი სახლი დაინგრა

კურორტ ბახმაროში ზევაგმა 20-ზე მეტი სახლი დაანგრა. კურორტის ადმინისტრაციის ინფორმაციით, ზევაგმა სახლები ზამთარში პიონერის ქუჩაზე დაანგრა.

სტიქიის შედეგების შემსწავლელი კომისია ჩონატაურის მერიაში ჯერ შექმნილი არ არის.

დაეხმარება თუ არა დაზარალებულებს მუნიციპალიტეტი, ეს აღნიშნულმა კომისიამ უნდა განსაზღვროს.

3 მაისის მდგომარეობით, ზევაგი რამდენიმე ადგილზე ჩამოწოლილია ბახმაროში მისასვლელ გზაზეც, რის გამოც მოძრაობა შეწყვეტილია.

კ უ რ ი ო ნ ი

უძველესი გაზეთი უახლესი ინფორმაციებით!

გაზეთი გამოსვლის 1931 წლის 5 იანვრიდან
 საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი.
 ყოველკვირეული გამოშვება. № 10(10446) 5 მაისი, 2023 წ. ფასი 80 თეთრი.

აღიკვრება თუ არა საქმე ქ. ოზურგეთის ცენტრში გარისუანას დათმის ბაზო

ალიონი. 2 მაისს, ცენტრალური და რეგიონული მედიასაშუალებების მიერ გავრცელდა ვიდეოკადრები ქ. ოზურგეთის ცენტრში მარისუანას პლანტაციის აღმოჩენის გამო.

ზეიდ გამსახურდიას მოედანზე, სადაც ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერიამ ინფრასტრუქტურული პროექტით გათვალისწინებული რკინის ქოთნების განათავსება, რომელშიც მწვანე ნარგავები ჩარგო.

აღნიშნულმა რკინის ქოთნებმა მოსახლეობაში არაერთგვაროვანი რეაქცია გამოიწვია და მის აღებასაც ითხოვდნენ. ამჯერად კი აღმოჩნდა, რომ აღნიშნულ ქოთნებში ათეულობით ძირი მარისუანა იყო დარგული (!)

აღნიშნული მოედნის გვერდით იუსტიციის სახლი დგას, სადაც საპატრულო პოლიციისა და პროკურატურის ოფისებია განთავსებული, ხოლო

ამ ადგილიდან 200 მეტრში სამხარეო და რაიონული პოლიციის სამმართველოებია განთავსებული.

პოლიცია და ადგილობრივი ხელისუფლება უყურადღებოდ რომ არ დატოვებს მომხდარს, ეს ოზურგეთის საკრებულოს სხდომაზე გამოჩნდა.

საკრებულოს დეპუტატ ბესო მელუას განცხადებით, მიმდინარეობს აღნიშნული საქმის მოკვლევა და ამ „პერფომანსის“ მომწყობთა სავარაუდო ვინაობაც იცნან.

რკინის ქოთნებს რომ მოედნიდან არ აიღებენ, ოზურგეთის „სერვისცენტრის“ მიერ მიმდინარე სამუშაოებიც მოწმობს. ისინი 3 მაისს, დილით რკინის ქოთნებს ასუფთავებენ.

როგორც „სერვისცენტრის“ თანამშრომლებმა გვითხრეს რკინის ქოთნების დასუფთავების შემდეგ ნარგავების გარშემო მულჩი უნდა დააფინონ.

„თქვენ ხართ ჩასაფრებულები, საკუთარი ძალაქი გპულთ“

ალიონი. „თქვენ ხართ ჩასაფრებულები, ნუთუ დადებითი ვერაფერი დაინახეთ, საკუთარი ძალაქი ასე რომ გძულთ“ — ასე მიმართა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სდომაზე მორიგი დაპირისპირებისა და გაწვევამოწვევის დროს ფრაქცია „ქართული ოცნების“ თავმჯდომარე მარიკა ჩხიკვიშვილმა „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ დეპუტატს თათია ნიკოლაიშვილს.

საკრებულოს სხდომის დაწყებამდე ოპოზიციონერმა დეპუტატმა თათია ნიკოლაიშვილმა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის შენობის წინ მედიასთან ბრიფინგი გამართა და ოზურგეთის მერი ავთანდილ თალაკვაძე საბავშვო ბაღების მიმართ უყურადღებობაში დაადანაშაულა.

— ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერი თავს უფლებას აძლევს 2 მილიონი ლარი

ხალხის ფული დახარჯოს კუბების მსგავს საქონლებზე, რომელიც დგას ქალაქის ცენტრში. ამ დროს კი მძიმე მდგომარეობა მუნიციპალიტეტის საბავშვო ბაღებში: გურიანთის საბავშვო ბაღში ჭერი ჩამონგრეულია და საწოლების საჭირო რაოდენობა არ აქვთ. 36 ბავშვს მორიგეობით სძინავს. კონჭკათის საბავშვო ბაღი კერძო საცხოვრებელ სახლშია, ხოლო სოფელ მერიის ბაღი — ადგილობრივი წარმომადგენლობის შენობაში. 21-ე საუკუნეში ბაღების უმეტესობა შეშის თუ მელის თებება.

არც ბავშვების აღზრდა, არც მშობლების საზრუნავი და არც საბავშვო ბაღების მომსახურე პერსონალი აინტერესებთ, რომლებსაც მძიმე პირობებში უწევთ მუშაობა. მომსახურე პერსონალმა, არსებული მდგომარეობა რომ არ გაახმაურონ, მათზე ზეწოლა მიმდინარეობს

— განაცხადა თათია ნიკოლაიშვილმა.

თათია ნიკოლაიშვილმა ბაღების თემა საკრებულოს სხდომაზეც გააგრძელა.

მდგომარეობის მორიგი გამწვავება ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული ავტომობილების საპრივატიზაციო ნუსხის დამტკიცების საკითხს მოჰყვა.

ამჯერად სიტყვა ფრაქცია ნაცმოძრაობის თავმჯდომარე დავით მჭავანაძემ ითხოვა და მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ ახლახან შექმნილი მსუბუქი ავტომობილების და ძველი, სამკაზვრო ავტომობილების „ბოგდანი“ ფოტოები წარმოაჩინა.

— მერია მხოლოდ ხელისუფლების მაღალი რანგის ჩინოვნიკების კომფორტზე ზრუნავს. 1 მილიონ ლარზე მეტი დახარჯეს ამ მიზნით. ხალხის გადასახადების ხარჯზე უფრო კომფორტულად

ცხოვრობენ. ოზურგეთში „ფიატის“ მარკის ავტომობილების შემოყვანა პარლამენტის წევრი დეპუტატის პირად ინტერესებში შედიოდა.

„ქართულმა ოცნებამ“ ამომრჩეველი მოატყუა. ოზურგეთის ამჟამინდელი მერი წინასწარჩვენოდ ხალხს დაპირდა, რომ განახლებდა მუნიციპალური ტრანსპორტის პარკს და შედავთან ფასებში სოფლებში ავტომობილებს დანიშნავდა. მოსახლეობას კვლავ ძველი, ამორტიზებული ავტომობილები ემსახურება—განაცხადა დავით მჭავანაძემ

ნიკოლაიშვილისა და მჭავანაძის გამოსვლებს საკრებულოს თავმჯდომარის პირველმა მოადგილე ლავრენტი ბიგვაგამ ჩასაფრება და სირცხვილი უწოდა.

დაპირისპირება ამით არ ამოწურულა და თათია ნიკოლაიშვილი

გაზეთი „ალიონი“ სარეკლამო მომსახურების ტარიფები

- მე-2 მთლიანი გვერდის (648 კვ.სმ) ღირებულება 120 ლარია;
  - მე-3-7 (თითოეული 810 კვ.სმ) მთლიანი გვერდებისა - 150-150 ლარი;
  - 1-ლი, ფერადი გვერდი მთლიანად (810 კვ. სმ) არ იყიდება, ნახევარი გვერდის (405 კვ. მ) ღირებულება 300 ლარია;
  - ბოლო, მე-8, ფერადი გვერდი მთლიანად 300 ლარი ღირს;
  - შიდა შავთეთრი გვერდებზე ფერადი ბეჭდვის შემთხვევაში გვერდის საფასური 50 ლარით იზრდება.
  - პოლიტიკური რეკლამის ღირებულება ორმაგია;
  - მილოცვა ფერად გვერდზე 32,40 კვ. მ-ზე, სურათით - 25 ლარი;
  - სამგლოვიარო განცხადება - სიტყვა 25 თეთრი, პლუს სურათი (5X6 სმ) - 2 ლარი;
  - გახსენება, ნეკროლოგი - სიტყვა 20 თეთრი, პლუს სურათი (5X6 სმ) - 2 ლარი;
- საკალო ფასი: 80 თეთრი, ხელმოწერა: ერთი თვით - 3,20 ლარი, სამი თვით - 9,60 ლარი, 6 თვით -16 ლარი, ერთი წლით - 32 ლარი.

გაზეთში გამოქვეყნებული მასალების შინაარსი შეიძლება არ ემთხვეოდეს რედაქციის თვალსაზრისს. ავტორები თვითონ არიან პასუხისმგებელი ინფორმაციის სიზუსტეზე. რედაქციაში აუდიონანაწერები ინახება ორი კვირის განმავლობაში, ამ ვადის გასვლის შემდეგ პრეტენზიები აღარ მიიღება. რედაქცია ავტორებისგან არ მიიღებს სამ ხელნაწერ გვერდზე მეტ მასალას. გამოქვეყნებული მასალების გადაბეჭდვა აკრძალულია რედაქციიდან ნებართვის გაცემის გარეშე.

სარეკლამო კომპანია
რედაქტორი
ნუგზარ ასათიანი
nugzarasatiani15@gmail.com
558 499100
კომპიუტერული უზრუნველყოფა
გიორგი გოგოლაძე
gia_77@mail.ru
551 576060
რედაქციის მისამართი: ქ. ოზურგეთი, გაბრიელ ეპისკოპოსის ქ.№3
ტელ: 558 499 100 გაზეთი რეგისტრირებულია ოზურგეთის რაიონულ სასამართლოში 18. 11. 2004 №44/4-311
გაზეთი იბეჭდება გამოცემლობა „მერიდიანში“
მის: თბილისი, ვ. ბაგრატიონის ქ. №77

დაიწყეთ ყოველი მიზნობრივი აქცია „ალიონით“

„თქვენ ხართ ჩასაფრებულნი, საკუთარი ძალაქი ბოლო“

აიშვილმა საკრებულოს ტრიბუნასთან დააპირა მისვლა. მას შეახსენეს, რომ საკრებულოს რეგლამენტი და მარცხი ჩხიკვიშვილი წინ გადაუდგა და საშუალება არ მისცა ნიკოლაიშვილს ჩანაფიქრი განეხორციელებინა. ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერის პირველმა მოადგილე გიორგი ღურჯუმიძემ დარბაზშიც გასცა ოპონენტებს პასუხი, შემდეგ კი ცენტრალურ და რეგიონულ მედიასთან გააკეთა კომენტარი: -მე ვაცხადებ, რომ ნაციონალური მოძრაობა არის პროექტების და იდეების ქურდი. მათ აქვთ საჯარო ინფორმაცია, საქართველოს პრემიერ-მინისტრისგან გაცხადებული, მთელი ქვეყნის მასშტაბით ახალი საბავშვო ბაღების

მშენებლობის შესახებ. მათ შორის, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში თანამედროვე სტანდარტით აღჭურვილი მინიმუმ 4 ახალი საბავშვო ბაღი აშენდება - სოფელ გურიანთაში, მერიაში, შრომაში და ქ. ოზურგეთში (№8 საბავშვო ბაღი). ახლა ნაციონალური მოძრაობას უნდა, ეს გაატაროს თავის ინიციატივად, რომ თითქოს ეს საკითხი მათ მიერ იყო დაყენებული და მოხდა რეაგირება. საზოგადოებამ იცის ამის შესახებ. საკუთარი ძალაქის წინააღმდეგ წასვლა და საკუთარი ხალხის სიძულვილი არის სირცხვილი. ნაციონალური მოძრაობა რასაც აკეთებს, იმას მოიმკის - განაცხადა გიორგი ღურჯუმიძემ.

ინფრასტრუქტურული სამუშაოები ლანჩხუთის ადმინისტრაციულ ერთეულებში

ლანჩხუთის მერმა ალექსანდრე სარიშვილმა მოადგილეებთან და მერიის ადმინისტრაციული და სამართლებრივი უზრუნველყოფის სამსახურის უფროს შოთა ჩაგუნავასთან ერთად სოფლის რწმუნებულებთან სამუშაო შეხვედრა გამართა. მერმა ადმინისტრაციულ ერთეულებში არსებული საჭიროებები მოისმინა. ყურადღება გამახვილდა სოფლის მეურნეობის საკითხებზე, მათ შორის, საგანაგებო სამუშაოებსა და ფაროსანას წამლობასთან დაკავშირებით. ალექსანდრე სარიშვილმა სოფლებში მიმდინარე ინფრასტრუქტურულ სამუშაოებთან დაკავშირებით მიიღო ინფორმაცია. ამ დროისთვის აკეთისა და ვუ-რუყვეთის ადმინისტრაციულ ერთეულებში აქტიურად მიმდინარეობს წყალმომარაგების სამუშაოები, რომელსაც

„გურთიანე“ წყალმომარაგების კომპანია“ ახორციელებს. გაზიფიცირება კი 16 სოფელში იწყება, ამჯერად დასრულებულია ჩოჩხათის ადმინისტრაციულ ერთეულში აქტიურად მიმდინარეობს. გარდა ამისა, „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში შერჩეული პრიორიტეტების მიხედვით სრულდება საპროექტო სამუშაოები, რის შემდეგაც ტენდერები გამოცხადდება და ყველა სოფელში აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში ინფრასტრუქტურული სამუშაოები დაიწყება. ალექსანდრე სარიშვილმა წარმოადგინა დაავალა მაქსიმალური ყურადღება გამოიჩინონ, რათა დროულად მოხდეს ყველა ამ საკითხის მოგვარება, რაც მოსახლეობის საჭიროებას წარმოადგენს.

ალექსანდრე სარიშვილის ვიზიტი

გრიგოლეთში აქციის - „შევექნათ უკეთესი გარემო, ავადგინოთ გრიგოლეთის ვიზიტი“ ფარგლებში ლანჩხუთის მერმა ალექსანდრე სარიშვილმა საკრებულოს თავმჯდომარე ბესიკ ტაბეისთან, სოფლის მაჟორიტარ ია მოქაასთან ერთად ვიზიტი ნერგები დარგეს. - ბოლო დროს ძლიერი ქარის შედეგად არაერთი, უნიკალური ვიზიტის ხე დაზარდა და გადაეწვეტა ახალი ნერგები დავრგოთ და განვახლოთ

ფიჭვების უმწებრესი ზოლი. მაღლობა ყველა იმ ადამიანს, ვინც ამ სასიკეთო საქმეში წვლილი შეიტანა. მსგავსი აქცია მომავალშიც ვგერძელებს - აღნიშნა ალექსანდრე სარიშვილმა. აქციაში მონაწილეობა ადგილობრივ მოსახლეობასთან ერთად გრიგოლეთის გრიგოლ ღვთისმეტყველის სახელობის მონასტრის წინამძღვარმა ზაბულონ (ზუბუკლაშვილმა) და დედა ემილია (ბეჟუტაძემ) მიიღეს.

ჩვენს მკითხველებს

გაზეთი „ალიონი“, რომლის ისტორია 92 წელს ითვლის, ბოლო პერიოდში მძიმე ფინანსური პრობლემების წინაშე დგას, რომელიც სუბიექტური და ობიექტური პრობლემებითაა გამოწვეული. რედაქცია ცდილობს დაძლიოს სიძნედეები და ბოდიშს უხდის მის ერთგულ მკითხველებს, ყველა

ხელისმომწერს რამდენიმე ნომრის დაგვიანებით გამოცემის გამო. დარწმუნებული ვართ, თქვენი თანადგომით დავეძლევთ სიძნედეებს და „ალიონი“ გააგრძელებს თაობების მიერ შექმნილ ტრადიციებს. „ალიონი“ ეს არის უძველესი გაზეთი უხლოესი ინფორმაციებით!

დახმარება მოქალაქეებს

„გურიის მაჟორიტარი დეპუტატის ვასილ ჩიგოგიძის თანადგომით, სამხარეო ადმინისტრაციის, ადგილობრივი თვითმმართველობისა და ჩოხატაურის ბიუროს წარმომადგენლებთან ერთად, კვლავ გავახარეთ რამდენიმე ოჯახი.

მზად ვართ, მუდამ ვიყოთ იმ მოქალაქეების გვერდით, რომელთაც ჩვენი მხარდაჭერა განსაკუთრებით სჭირდებათ.“-წერს ჩოხატაურის მერი დავით შარაშიძე სოციალურ ქსელში.

სუფსასა და ხაშალიაში ახალი საბავშვო ბაღები უნდება

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის სოფლებში სუფსასა და ხაშალიაში საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის დაფინანსებით 100-100 ბავშვზე გათვლილი საბავშვო ბაღების მშენებლობა მიმდინარეობს.

რძელებს სააღმზრდელო პროცესს. გარდა ამისა, მუნიციპალიტეტში წელს დამატებით 5 საბავშვო ბაღის მშენებლობის დაწყება იგეგმება. ამით ჯამში სრულად აღმოიფხვრება ამ კუთხით არსებული ინფრასტრუქტურული საჭიროებები - აღნიშნა ლანჩხუთის მერმა.

- ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტში ორი ახალი საბავშვო ბაღის მშენებლობა დასკვნით ეტაპზეა. ახალი 2023-2024 სასწავლო წლიდან სუფსასა და ხაშალიაში მცხოვრები ბავშვები ახალ, თანამედროვე სტანდარტების შესაბამის ბაღებში გააგ-

პროექტის ღირებულება ჯამში 8 200 000 ლარია. სამუშაოები ლანჩხუთის მერმა ალექსანდრე სარიშვილმა მოადგილე თორნიკე ტიკაძესთან ერთად დაათვალიერა.

სამართლებრივი პროცესული ჩამოყალიბებული რაგბი I ლიგა | „დიდი ვინაი“
ავტორის რაგბის სტადიონი თბილისი

ARMIA VS არწივები

თბილისის „არმია“ VS ოზურგეთის „არწივები“

მთავარი სპონსორი

უზულუმბატკირაი ოზურგეთის „არწივებს“ პილვე პრესელ პრეზენტაციის და ქომაგობით მივალწით დასახულ მიზანს და ვიზიტი ბამარჯვება. დასაწყისი 15 სთ.ზმ

დახმარების ნუსხა იზრდება

ალიონი. ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სხდომაზე სოციალური დახმარების გაცემისა და მიღების წესში ცვლილებების შესახებ იმსჯელეს.

საკითხი მუნიციპალიტეტის მერიის სოციალური და ჯანდაცვის სამსახურის განყოფილების უფროსმა **მაიზერ ცეცხაძე** წარმოადგინა.

ინკოლოგიური დაავადებების სამკურნალოდ (მედიკამენტები და სხვა დანიშნულების საგნები) ბენეფიციარები ექიმის დანიშნულებით, წელიწადში ერთხელ, მოთხოვნის შესაბამისად მიიღებენ 250 ლარის ფარგლებში. ამჯერად მედიკამენტების გამოწერა სპეციალურ ონკოლოგიური ექიმის გარდა ოჯახის ექიმსაც შეეძლება.

განსაკუთრებული საჭიროების მქონე ბავშვებისთვის ადრეული განვითარებისა და დღის ცენტრების მომსახურების პროგრამებში ჩართული ბენეფიციარების ტრანსპორტით მომსახურებისათვის ჩატარებული ვიზიტი (არაუმეტეს 8 ვიზიტისა) დაფინანსდება (თითო ვიზიტი არაუმეტეს 7 ლარისა), ხოლო ის ბავშვები, რომლებიც სხვა რეგიონში გადიან რეაბილიტაციის კურსს, ყოველთვიური სატრანსპორტო ხარჯი აუნაზღაურდებათ 100 ლარამდე. ბიუჯეტში 70 ბენეფიციარის ანაზღაურებაა გათვალისწინებული, რისთვისაც წლიურად 60 240 ლარია განსაზღვრული.

დაფინანსდებიან ის ბენეფიციარები, რომლებსაც ბინაზე ორგანიზაცია „კარიტასი“ ემსახურება. პროგრამის ფარგლებში ხდება მათი უზრუნველყოფა სანიტარულ-ჰიგიენური საშუალებით და ბინაზე მოვლის მომსახურებით.

საკრებულოს სხდომაზე მუდმივი ჩხუბი და დაპირისპირება

ალიონი. ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 23 აპრილის სხდომაზე 11 საკითხი განიხილეს.

სიტყვიერი დაპირისპირება საფინანსო-საბიუჯეტო სამსახურის უფროსის **ბაგვე ცყონიას** მიერ წარმოდგენილ 2022 წლის ბიუჯეტის შესრულების წლიური ანგარიშის განხილვას მოჰყვა.

ფრაქცია „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ დეპუტატმა **თათია ნიკოლაიშვილმა** წარმოდგინილი ანგარიში გააკრიტიკა და მას წარუმატებელი უწოდა, რადგან ნიკოლაიშვილის თქმით ინფრასტრუქტურული ნაწილი 60 პროცენტით იქნა ათვისებული, ხოლო ადმინისტრაციული ხარჯები, ანუ ხელფასების ნაწილი მუნიციპალიტეტმა 92 პროცენტით ათვისა.

– ბიუჯეტის საერთო შესრულება 72%-ია, ანუ ფაქტობრივად 2/3 ბიუჯეტის ვერ ათვისეს ინფრასტრუქტურა – 60%, ანუ ყოველი მეორე საბუთო ვერ შეასრულეს სამაგიეროდ, წარმომადგენლობითი ხარჯი შესარულებს – 92%-ით 700 ათასი მსუბუქი ავტომობილების შეძენაზე დახარჯეს.

ეს ხდება იმ მუნიციპალიტეტში, სადაც 62 826 ადამიანი ცხოვრობს და ყოველი მეორე ადამიანი ოფიციალურად, სოციალურად დაუცველთა ბაზაში არის რეგისტრირებული – აღნიშნა ნიკოლაიშვილმა.

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერის პირველმა მოადგილე **გიორგი ღურჯუმიძემ** აღნიშნულ შეფასებას მტკნარი სიტყვით უწოდა. მან ნიკოლაიშვილს შეახსენა, რომ დავით კეზერაშვილმა 2008 წლის იმის შემდგომ 5 მილიონი მოპარა ქართულ ჯვარს და ეს უნდა ასსოვდებოდა. მისი თქმით ოპოზიცია საკრებულოს მუშაობაში, ბიუჯეტის დაგეგმვასა და მასთან დაკავშირებულ განხილვებში მონაწილეობას არ იღებს და შემდეგ, მხოლოდ, დესტრუქციულ ქმედებებს მიმართავს.

თავად ფრაქციაში დაპირისპირების, ხაბეიშვილის გუნდის წევრობა და კეზერაშვილის ქოლცენტრების მიერ ევროპელი პენსიონერებისთვის მოპარული მილიონების შესახებ დეპუტატ თათია ნიკოლაიშვილს საკრებულოს კომისიის თავმჯდომარე **ქეთი ზომერიკაც** შეახსენა:

– როგორ არ გრცხენიათ, კორუფციით ნაშინი ფულით ფინანსდებით! თქვენმა კეზერაშვილმა ევროპელ პარლამენტარებს მოპარა ფული, გამარცხა და ახლა თქვენ გაფინანსებთ, რომ აქ იკვილოთ და იწივლოთ. ხაბეიშვილს მიხედეთ, მუხა რომ ვარო იბახის, რკო არ გამოისხას და ღორმა არ შეჭამოს...

ამის შემდეგ ისე აირია სიტუაცია, დარბაზში დაცვის პოლიცია გამოჩნდა.

– კითხვას ვსვამ, რატომ ვერ მოხერხდა 3 წლის განმავლობაში ნასაკიორალის 3 კილომეტრი საავტომობილო გზის დასრულება? როცა ამის გამო საპროტესტო აქცია ჩაატარა მოსახლეობამ, ჩვენი ორი წევრი, საკრებულოს დეპუტატები დააკავა პოლიციამ. წამოდით და ნახეთ როგორ იშლება სოფელ მშვიდობაურში ერთი კვირის წინ გაკეთებული სკოლა.. რომ მიიტანეთ და ქალაქის ცენტრში რკინის კუბოები დადგით, მოაშორეთ აქიდან. მთელი საქართველო დაგვეცინის. ახალგაზრდობა ან ნარკოტიკულ საშუალებებს ეტანება ან უცხოეთში გარბის. დაფიქრდით ამაზე არ მინდა დავიჯერო, მაგრამ მაქვს ეჭვი კორუფციაშია ჩაფლული მთელი ოზურგეთის მთავრობა – ასე ემოციურად მიმართა ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის დეპუტატმა **გონა შარაშენიძემ** დავით დარჩიას და საკრებულოს სხვა წევრებს.

– არასწორს ამბობს გონა, ნახე რამდენი სკოლა და საბავშვო ბაღი აშენდა ოზურგეთში. თქვენს დროს რა გაკეთდა? როგორც ჩანს მშვიდობაურის შემთხვევაში არაკეთილსინდისიერ მუშაობასთან გვაქვს საქმე. ასეთი რაღაცაებიც ხდება, თუქცა, ესეც გამოსწორდება. – შარაშენიძის ბრალდებას საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე **გელა არაშიძე** გამოეხმაურა.

– კი, მაგრამ, სანამ უნდა იჩხუბოთ? სულ კინკლაობაში ხართ ჩართული, სულ წარსულს იხსენებთ. წელიწადნახევარია სულ ეს მესმის. არც მომწონს მე დეპუტატების ასეთი დამოკიდებულება, ხალხი იცინის. რაღაც ხომ უნდა შეცვალოთ? – ნაციონალური მოძრაობის დეპუტატებისა მიერ დარბაზის დატოვების შემდეგ ასე მიმართა საკრებულოს პარტია „საქართველოსთვის“ დეპუტატმა **სოფო ქარცივაძემ** და მანაც დატოვა დარბაზი.

შემდეგ კი მშვიდ ვითარებაში საკრებულოს სხდომა გაგრძელდა და ყველა განხილულ საკითხზე მიიღეს შესაბამისი გადაწყვეტილება.

ტიციან ტაბიძის და კაოლო იაშვილის საღამო შრომაში

სოფელ შრომის სკოლის ლიტერატურულმა სალონმა წარმოადგინა „ციციან ტაბიძის და კაოლო იაშვილის შემოქმედებისადმი მიძღვნილი ლიტერატურული საღამო „პოეზიის ორი ქერქი“, და აქტიურად ჩართო საბიბლიოთეკო კვირეულში. ეს იყო ერთობლივი ღონისძიება, სადაც

წარმადგინა მკითხველებს - სალონ „ფერი-ის“ წევრებმა გამოავლინეს ინტერესი სიმბოლიზმის მიმართ... მსაგურულად წაიკითხეს ლექსები, ამონარიდები მათი პირადი თუ კრიტიკული წერილებიდან... დანახეს სანტიკრესო პარალელები ფრანგულ სიმბოლიზმთან. გამოითქვა კრიტიკული მოსაზრებებიც.

„ბახვი ჰესის“ კონკურსის ფარგლებში მთისპირისა და ჩხაპურას სკოლების 18 მოსწავლე დაჯილდოვდა

დედამიწის დღესთან დაკავშირებით, რომელიც ყოველწლიურად 22 აპრილს მსოფლიოს 190 ქვეყანაში აღინიშნება, „ბახვი ჰესის“ ინიციატივით, ოზურგეთისა და ჩხაპურას მუნიციპალიტეტების, მთისპირისა და ჩხაპურას საჯარო სკოლების მოსწავლეებისთვის კონკურსი სახელწოდებით „დედამიწის დღე ყოველდღე“ წარმატებით ჩატარდა.

კონკურსში მონაწილეობა ორი სკოლის 81-მა მოსწავლემ მიიღო. დავალების თემა სახელწოდებით „დედამიწის დღე ყოველდღე“ სამ ასაკობრივ კატეგორიაში (I – IV, V – VIII, IX – XII კლასები) გადანაწილდა. დაწყებითი

კლასების მოსწავლეებმა შექმნეს ნახატები, საშუალო კლასების მოსწავლეებმა პოსტერები, უფროსკლასელებმა კი, აღნიშნულ თემაზე ესე დაწერეს.

„ბახვი ჰესის სოციალური პროგრამის ძირითადი მიმართულებებია გარემოსდაცვა და განათლება. ამ კონკურსის საშუალებით, ერთი მხრივ, მოსწავლეებში გარემოსდაცვითი თემების მიმართ ცნობიერების ამაღლება, მეორე მხრივ კი, კვლევის სახით გამარჯვებულებისათვის ისეთი პრიზების გადაცემა გეგმილია, რომელიც კვლავ მათ განათლებას მოხმარდებოდა. ეფიქრობ, ამ კონკურსმა ეს მისა შესრულა. 81 მონაწილე საკმაოდ

მაღალი მაჩვენებელია. მაღლობა მინდა გადაუხადო სკოლების დირექტორებს, ქალბატონ ნანა ჭეიშვილსა და ქალბატონ ალექსანდრა მარს, მათი და სკოლის მასწავლებლების დახმარებით ვარაუდით რთული იქნებოდა ამ კონკურსის ჩატარება. მაღლობა თითოეულ მონაწილეს ვეფიქრობ, ასეთი კონკურსები სტიმულია, გაუმჯობესო შედეგები და იზრუნო განვითარებაზე“ – განაცხადა ბახვი ჰესის გარემოსდაცვისა და სოციალური საკითხების მენეჯერმა, **დავით კობერიძემ**.

ჩხაპურას და მთისპირის საჯარო სკოლებმა დამოუკიდებლად მიიღეს კონკურსში მონაწილეობა. დაჯილდოების ღონისძიება ორივე სკოლაში გაიმართა. ღონისძიებას ესწრებოდა „ბახვი ჰესის“ დირექტორი **გიორგი არამიშვილი**, კომპანიის გარემოსდაცვისა და სოციალური საკითხების მენეჯერი **დავით კობერიძე**, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის რესურს ცენტრის ხელმძღვანელი **ლელა იმედაშვილი**, მთისპირაში მერის წარმომადგენელი **ვლადიმერ ჩაველიშვილი** და მთისპირისა და ჩხაპურას საჯარო სკოლების პედაგოგიური კოლექტივი დირექტორების, **ნანა ჭეიშვილისა** და **ალექსანდრა მარის** ხელმძღვანელობით.

ორივე სკოლაში თითოეულ ასაკობრივ კატეგორიაში სამი (I, II, III ადგილები) გამარჯვებული გამოვლინდა.

კონკურსის ფარგლებში ორივე სკოლაში 9 და 10, ჯამში კი, 19 მოსწავლე დაჯილდოვდა. ჩხაპურას საჯარო სკოლაში პოსტერების კონკურსში შესამე ადგილზე ორი მოსწავლე გავიდა. კომპანია „ბახვი ჰესმა“ გამარჯვებულებს საჩუქრად ვაუჩერები გადასცა, რომელთა მეშვეობით ბიბლუსის ქსელში წიგნების შეძენა შეუძლიათ. დანარჩენ 62 მოსწავლეს კი, კონკურსში მონაწილეობის სერტიფიკატები დაურიგდათ.

„უკვე მესამე წელია „ბახვი ჰესის“ პროექტების გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხებზე მომუშავე მრჩეველთა საბჭოს წევრი ვარ. ეს საათობრო ორგანო კომპანია 2021 წლის აგვისტოში დააფუძნა. ამ დღიდან მოყოლებული თითქმის ყოველთვიურ რეჟიმში იკრიბებოდა საბჭო და განვიხილავდით საკითხებს, რომელიც საზოგადოების დიდი ინტერესის საგანი იყო – გარემოსდაცვა და სოციალური პროექტები. თითოეული პროექტის შესახებ გვაქვს ინფორმაცია, როგორ დაიგეგმ და რა მიზნები ჰქონდა კომპანიას, ამ პროექტების მოსახლეობისთვის შეთავაზებით. ჩვენი, საბჭოს წევრების მონაწილეობაც დიდი იყო დაგეგმვის პროცესში. 2023 წლიდან კი, მრჩეველთა საბჭოს წევრები, ჩვენი პროფილის მიხედვით, ჩართულები ვართ უკვე განხორციელების ეტაპზე. იქ-

დან გამოდინარე, რომ ჩემი სფერო გარემოსდაცვაა, აღნიშნული კონკურსის კურატორი ვიყავი და უნდა აღვნიშნო, რომ პროექტი ძალიან გამჭვირვალედ წარმოებოდა. გარემოსდაცვითი მიმართულებით საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება, ადრეული ასაკიდან არის საჭირო. ამ პროექტით კი, სკოლის მოსწავლეებს მივცათ საშუალება გამოეხატათ, გადმოეცათ თავიანთი ემოცია, თუ როგორ უნდა ვიზრუნოთ ერთად დედამიწაზე“ – განაცხადა პროექტის კურატორმა, ბახვი ჰესის მრჩეველთა საბჭოს წევრმა და ჩხაპურას მუნიციპალიტეტის გარემოსდაცვისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების განყოფილების უფროსმა, **ლელა მინარაძემ**.

მთისპირისა და ჩხაპურას საჯარო სკოლების მოსწავლეების ნამუშევრები კომპეტენტურმა ჟიურიმ შეაფასა. ჟიურის წევრები იყვნენ, კომპანია „ბახვი ჰესის“ თანამშრომლები, მრჩეველთა საბჭოს რამდენიმე წევრი და ასევე, კომპანია ბახვი ჰესის მერ მთისპირისა და ჩხაპურას სკოლებისთვის შექმნილი საგანმანათლებლო პროგრამის ტრენერები. ხმის მიცემა აბსოლუტურად გამჭვირვალედ წარმოებდა. ნამუშევრების ავტორების ვინაობა ჟიურის წევრებისთვის არც ერთ ეტაპზე არ იყო ცნობილი.

დავით შემოქმედელის 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საღამო ოზურგეთში

ქ. ოზურგეთში, ანზორ ერქომაიშვილის სახელობის ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრში, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერიის ორგანიზებით, პოეტის, პროზაიკოსისა, ესეისტის, სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოების პრეზიდენტის დავით შემოქმედელის 70-წლისთავისადმი მიძღვნილი საღამო გაიმართა.

დავით შემოქმედელი (ტაკიძე) არის სრულიად საქართველოს-რუსთაველის საზოგადოების პრეზიდენტი, ქართული კულტურის დესპანი, დავით აღმაშენებლის სახელობის აკადემიის საპატიო პროფესორი, არეარტი ლიტერატურული პრემიის ლაურეატი, ოზურგეთის საპატიო მოქალაქე.

ტაო

ტაო – ცრემლები სულში გაწვიმდა, ტაძრება თუ სათელი ზეცის, აქ უსასრულო ღუმელი მინდა, მაგლოვთ ჩაშლილ თაღებთან ჩემთვის. მე აქ წარსულმა შემომაკივლა, ჩაღრმე ჩამალულ ცრემლებს გმალავდი, მუქების ხმით აყვილდა დილა, სისხლო, ელვისფრად როგორ ალდი. პაპის ძვლის გვერდით რა დამაძინებს, გაძიებულნი თუ მეგულები, ნუთუ გარდასულ შენს ლამაზ შვილებს არ ერქვამი შენთვის ნაერთგულევი. სამშობლო... ელდა...ოღას ვერცხლი... მამულს ცხელ სისხლით ვიწერ მაჯაზე, წუხელ ზედაზენს კეიდა ცეცხლი დაჭრილი მივარე ეგლო არაგვზე. აქ ყოველ გოგზე ვაბიჯებ სისხლში, სამშობლოვ, გელავენ... შემოილი ვყვრი, ეს ქართლის ცისკრებს ჩეხავენ ნისლში თუ ტაოს მიწას ბუნება სტირის. ვკვდები...სიცოცხლე ვეღარ ელვარებს, ვერც დავიცავი, ვერც დავიხსენი, ცრემლით ჰკიდია ბებერ მწვერვალებს გაფითრებული დროშა იბერიის. სულზე სიმწარე ისრით მეხება, პონტოს ზვირთის ქვეშ ელავს ხედები, დიდ ნენეს კერის კვამლი მეცხება, წაშში ათასი წლით ვიბერდები. აქ სისხლი სისხლით არის ნაშული, გულიდან ციხე-გუჯრებს ნთხეული, სათოფურებში მოჩანს მამული, ვით ნაისრალი უფლის სხეული. ვეცემი შენს თბილ ფრესკებთან რიდით, მე დედომკვდარი ქართველი მქვია, და ჩემი შვილის თვალბეჭდით კვიის საქართველოსთვის ნასროლი ტყვია.

კვირ

ვწერ: ღამემ ბინდი თავქვე დაიგო, ხევში ზმორებით ზოზინებს ნისლი, იქნება ახლა მანც გაიგო, სიკვდილო, შენთვის რომ ვეღარ ვიცილი. ვწერ: საღაღც ღვარი გაბმით ქვითინებს, სულ გაიგივეს მეწინებმა თავი, ამაღამ, ქარი რომ დაიძინებს, მთებში იგუბებს ღუმელი შავი ... ვწერ: შევისახლე სხეულში სიტყვა, ვწერ: შევრჩი ქალაქს მესიტყვე კაცი, მე ვიღებ სიტყვებს სიტყვების ტყიდან, მერე ყალბ სიტყვებს ღანცეხით ვაცილი.

ვწერ: კალმის წვერზე ჩიტი წრიალებს, დღეა უმანკო და გაბუსხული. ჭალებთან ურმის თვალი ჭრიალებს, ბინდების ბუბუნს მოაქვს „ურმული“. ვწერ: დილამ სიოს სხივი გაუბა ბროწეულისფრად წახეულ წარბის, ზამთარს დამზრალი ბეჭი გაუთბა, ლეშზე დაგვიმღ მეღვივით გარბის. ვწერ: შენი ჟინი ისე მახურებს, როგორც ზაფხულის სიცხე თაკარა, მოსწყურებათ მწიფარ ალუბლებს ხევში ჩაჩრილი წყარო ანკარა. ვწერ: მზე ზეცასთან, ვხედავ, დაზავდა, გული ცრუ-მართალს იწყებს მისნობას, ვწერ: მხრებით ვიჭერ სიტყვების ზეგას და ღუელში ვიწვევ მარადისობას...

ალსარება

/მეუფე თადეოზ იორამაშვილს/
რას მეტყვი, მამავ?! ვერ დავასრულე წუთისოფელთან ჩემი წაწვლი, გეზი აუცდა ამ გზებს საუღლეს, ჯიბრში მყავს ჯიქურ ბედი წაწალი. რაც ვიცოდივე, წრიალებს სულში სულ ამიწეწა ფიქრის სამანი, ვერ ჩავრგე ნერვი ზესიყვარულში, ვერ ვამზურე იასამანი. მამავ, იქნება ეს გზაც ნისლია, და მირაჟ-მირაჟ დავალ ცეცებით, სანთლების შუქზე ლურჯი ბიბლია, თითქოს ცის შემთბარ სამოსს ვეხები. მზე ზეცას მკრთალი სხივით ღამავდა. სწუხდნენ ქარები, ნელი თუ მალი, და თავქვე მელო უფლის ლაბადა, მიწა, მზის თბილი თავსასთუმი. დავდივარ ასე სულის ხსნისათვის, სიტყვების ზეგავის დამატყდა თქეში და ერთი ციდა სტრიქონისათვის რამდენი ღამე ჩამაძნა ხელში. ხანდახან თითქოს სივრცე-მანძილი წაშში ჩემ თვალწინ უხმოდ დამთავრდა, რას მეტყვი, მამავ?! როცა დაღლილი სულს ძლივს ვიბრუნებ დედის საფლავთან... გახილული ვარ ცხოვრების ჯვარზე, ხორცილ ვცოდებ და ლექსით ვმარხულობ, ჩემი ხმა ჩიტსაც არ ესმის გზაზე, მაშ, სტრიქონ-ხილვებს რისთვის ენახულობ?... ახლა ცრემლ-ყინულ ბილიკზე დავალ, ვით სხივი ბინდში ნაფერკთალები, და გზას ცისკრისკენ მიკვალავს, მამავ, იესოს თბილი ნატერფალები...

ტური წერილების 24 წევნი. დავით ტაკიძე (შემოქმედელი) პროფესიით ინჟინერ-არქიტექტორია და წლების მანძილზე მუშაობდა ოზურგეთის საპროექტო ბიუროში თავისი სპეციალობით. შემდეგ იყო ოზურგეთის რაიონული კულტურის სახლის დირექტორი.

80-იანი წლების მეორე ნახევრიდან იგი ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის ერთ-ერთი ლიდერი იყო. ხელმძღვანელობდა სრულიად საქართველოს რუსთაველის სახელობის საზოგადოების ოზურგეთის ორგანიზაციას.

დავით შემოქმედელის 60 წლის იუბილე ქ. თბილისში, რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო თეატრში გაიმართა.

ოზურგეთის ფოლკლორის ცენტრში დავით შემოქმედელის ლექსები წაიკითხა ოზურგეთის სახელმწიფო თეატრის მსახიობმა ბელა კიკვაძემ.

იუბილარ პოეტს მიესალმნენ: ოზურგეთის მერიის კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამსახურის უფროსი ლალი სიჭინავა, რომელმაც დავით შემოქმედელს მერიის სახელით პერსონალური სასაჩუქრე კალამი გადასცა; რუსთაველის

***

სულეთის კართან მელოდე, დედა, საცაა, გაწყდეს თოკი ლოდინის, ეს რა გულსევადა დღე დამებედა, დამძიმებულა დარდიც ლოდით.

წუხელ შენს საფლავს შევახე ხელი, შენს ხამ კაბაზე თბილს და სევდიანს, ცრემლივით წვეთდა ნისლები სველი, ცრემლიც უბელო თურმე ბედა.

შუკამი წკეპლით დარბის ბავშვობა, კანკებზე ჭინჭრის ელავს ალმური, საფლავმა სულ სხვა ჟამი მაცნობა, მე ვარო შენი ბოლო სადგური.

გადაურავს წვიმებმა ბალახს, სექტემბრის უხმო დილაა თბილი და დედის საფლავს, ვით ნანთის ქანდაკს, მორწმუნესავით ვეხები შვილი...

ღისაღმი (მალენას)

ეზოს აკლია ჩვენი ბავშვობა, განგების ნებით გადაკარგული... ფიშტოდაცილილი ქორწილ-მაცრობა და კრიმანჭული სხვენზე გაკრული .

ეხვევა თხმელებს დოლბანდი ბინდი, კანდელ-წანდილით ჩათავდა მარხვა, და ჭლექიანი ნესტი ამინდი სახსარში დაგზრავს, ვით ბოსტნის მახრა.

სამოსად შაშვის შავმარმაშები კედლის კალენდრის ღუმელ-დარდები, შემოსული ყიზილბაშები, ლობეს ანრჩობენ ეკალ-ბარდები.

საფლავი ბალახამოშლილობა, გათვალულია ბედი ართვალთ საკურთხ-ნაკურთხი დედაშვილობა და დაკემილი ღამე სათვალთ.

სამი ნაზხარი, სამი ჭრილობა, ეს გულიც სამი ცივსაფლავია, ამ ვარამცრემლთა შემოჭრილობას, ამ სულთა გლეჯას, დაო, რა ჰქვია?!

სწუხან თელები დათალხულ ჩაღმით, აწვლებთან მწარედ ხარ მოწყენილი, და წამიწერე თეთრ ნისლებს წაღმით

საზოგადოების განათლების კომიტეტის თავმჯდომარე, იაკობ გოგებაშვილის პრემიის ლაურეატი **გიორგი გოგოლაშვილი**, რუსთაველის საზოგადოების ქუთაისის ორგანიზაციის თავმჯდომარე, ცნობილი ექიმი და პოეტი **მერაბ კვიციანიძე**, პედაგოგი **გივი გიორგაძე**, მხატვარი **ვასტანგ მამიშვილი**, ჟურნალისტი **ნუგზარ ასათიანი**, ოზურგეთის ფოლკლორის ცენტრის დირექტორი **ავთანდილ სურგულაძე**, საქართველოს მწვერალთა

მოსაკითხავი ჩემთვის წერილი.

ქარები შარა-სალახანები, ბუჟუის ჭალა რომ ჭილით მოფინეს, ყელამდე იყო იმ წელს ყანები, მთელი ზამთარი რომ ვიმყოფინეთ.

ბაღში შავფერა შინდის სურნელი შვენობს, უშურო შენი მადლია, რატომ იცინის ნუმი სულელი, რამ წამოჩიტა ასე ადრიან.

დაებრუნდი, დაო, მე – ბუმერანგი, ამ ლექსს არ ვაცლი ჭრაქზე გამრობას, რომ ხსოვნის ნისლად თეთრი პერანგი შემოვამშრალე შიშველ ბავშვობას...

ჩვენი იუდას მონოლოგი /ნიკო ლორთქიფანიძეს/

ყვიდი, რაც რამ მაბადაია, თუკი ოდეს რამედ ვლირდი, დედის გულს და მამის დაღლილ მარჯვენს დათვლილ გრომად ვყიდი.

ბედიამი ბაგრატის სულს, ცხუმს რომ პირველ ფუძედ ვთვლიდი, კოლხის უნატიფეს ქალებს რიხეს გზაზე ჩუმად ვყიდი.

ცრემლისხელა მითბო მიწას, ყელს რო აჭდეს სალტე დიდი, კუთხე-კუთხე, ეზო-ეზო, ყოველ გოჯ და მტკაველ ვყიდი.

პატივყერილ ჩემს სამშობლოს, შე რო აზის ყველა ფლიდი, ხონტრის დავალების უმაღ სიცლ-სიცლ ვფცქენი და ვყიდი.

რაც რომ მტერი მომეძალა, ჩემს სულს ეშმაკისთვის ვწვრთნიდი, ვღგავარ ახლა, ივერიის ატირებულ ზეცას ვყიდი

ბურია

მთებს ქვემოთ თოვლა ნისლის ფაფარი, იწვა ვით მშვიდი ზღვა მოთენთილი, შორს შემოქმედის თეთრი ტამარი, და მთები მთებზე შემოხეთქილი.

კავშირის გურიის ორგანიზაციის თავმჯდომარე **გივი თავართქილაძე**.

საღამოში მონაწილეობდნენ ფოლკლორული და ქორეოგრაფიული ანსამბლები: „შვიდეკაცა“, მომღერალი ლევან ნინიძე, „რეხეული“, ჯუმბერ ღუნდუას სახელობის ქორეოგრაფიული სტუდიის მოცეკვავეები.

დავით შემოქმედელის იუბილესადმი მიძღვნილი საღამო „შვიდეკაცას“ „მრავალჟამიერთი“ დასრულდა.

სამშობლო მხოლოდ ცრემლი არ არის, ადიდგობრებულ საპზე დიდა, მოითარებებს ნისლთა ლაშქარი მთებს და სამზერს გზებით მიდიან. აქ, ღვთის სადგომში რა დაგვაძინებს, დადექ და ვარსკვლავთ კოცონი თვალე, საცაა, ალბათ, ბეჭზე გავიდებთ, გურიის მთებზე დაგვებულ მთვარეს. ქარი კეცავდა სველ წიფლებს მადლებს, სუფრასთან ვჭექდით ოცი ფირალი, და სულგაყიდულ ოხრანკის მადლებს, ბედს აწყველიდა ნასაკირალი. გაეტეხეთ პური, ორადნახადი არაყი ფეთქდა, ვით თოფი ფილთა, თითქოს ახადა ლექსმა ყავარი, სატეგარივით ვიშვიშვლეთ სიტყვა. მასპინძელივით ხარობდა ჭერი, ერთსაც არ ერქვა ჩვენში სტუმარი, გურული ნენას თავშალისფერი ღამე კარებთან იწვა მღუმარი. მთვარე მეგზურად მსურს რო ვიახლო, ზეცა წმინდაა, ვით ანგელოსი, გურია – უფლის ჯიღლი ცის ახლო, ამ ჩვენს ღვთის ნალოც საქართველოსი.

კომედი

ბუკარები ცრემლის მიძევად თოვდა, რითმების მღვრიე ღარში დამფლავი, ლექსი ზოგისთვის ძველი იყო და ზოგისთვის – სამძო მცირე საფლავი.

შენ კი რა სნება ავიტყდა შარზე, სიტყვებით ჯვარცმას რომ ვერ ეხსნები, დიდბატონების ცრუ კარნავალზე დაღიხარ შენი დარდი-ლექსებით.

სტრიქონის შუბი გეპყრა საომრად, ფარას რომ ფარად ეფარვის მწყემსი, წყევლა იყო თუ უფლის დალოცვა, სულში რომ ჩაღნა პირველი ლექსი.

ჩამოისამზრეს ნისლებმა ახლო, როცა ცას პირველ სტრიქონს ჰპარავდი და ლეგაქულა ლექსსამოსახლო მეტაფორების გედვა კარავი.

ბავშვმაც იცოდი, სისხლს რა ნდომია, პარნასის კართან ფრთით ასატანი, რომ პოეზიაც თურმე ომია, დიდგორის დარად გადასატანი!...

აგზავნი ორი მსაქმისა

დღეს, ანუ „ალიონისთვის“ მორიგ სტატიას რომ ვწერ 2022 წლის 7 ნოემბერს.

7 ნოემბერი გამორჩეული თარიღია არა მხოლოდ ყოფილი სსრ კავშირის, არამედ თანამედროვე საქართველოს ისტორიაში და მინც, მე სულ სხვა ისტორია მინდა შევასახელო/გავაცნო „ალიონის“ მკითხველებს.

ამ ასე: ვკვძვძვ კალენდრით 1900 წლის 7 ნოემბერს და სწორედ ამ დღეს გამოდის გაზეთი „ივერიის“ 243, სამშაბათის ნომერი.

გაზეთი არც მეტი არც ნაკლები, მაქსიმე შარბის ამხანაგობის სტამბაში დაბეჭდილი, თქმაც არ უნდა, იქვე შევიძლიათ წაიკითხოთ ფელეტონ-სტატია სათაურით „იორის ბრძოლა 7 ნოემბერს 1800 წელს რუს-ქართველთა ჯარისა ომარ ხანის ლეკთა ლაშქართან“.

ფელეტონის ავტორი ბორის ესაბუა, იმხანად რუსეთის არმიის როტმისტრი და მეტად საინტერესო ბიოგრაფიის კაცი.

ბიოგრაფია, რომ იტყვიან, ჩემზე იცის, თუმცა მანამდე ვერ „ილიას მატანეს“ უნდა „გადავწვედე“, მერე კი, მოუხდელია სიდიდისა, სრულად მოგაწოდოთ ხსენებული სტატია.

„მატანეს“ კალენდრით 1900 29 მარტია.

სწორედ ამ დღეს, ილიას „ბორის ესაბუა წარწერით უძღვის მის მიერ გამოცემულ წიგნს „კავკასიის ჯარების საბრძოლო გმირობანი. კავკასიის სამხედრო-ისტორიულ მუზეუმში დაცული სურათების ალბომი“, რომელიც 1899 წელს რუსულ ენაზე გამოცემული („Боевые подвиги кавказских войск. Альбом картинной галлерей Кавказского военно-историч. Музея“, Изд. Б. С. Эсадзе. Тфл., 1899) და მასში რამდენადაც ვიცი, არაფერია ნათქვამი, ჩვენს მიერ ზემოთ ხსენებულ ფელეტონში აღწერილ „იორის ბრძოლასთან“, რომელიც სწორედ 7 იანვარს გამართულა და გაზეთის 243 ნომრის გამოშვების დღეს ზუსტად 100 წელიწადი შესრულდება.

„დღეს, 7 ნოემბერს, სწორედ ასი წელიწადი სრულდება მის შემდეგ, რაც მდინარე იორის ნაპირებზე საქართველოსა და რუსეთის შეერთებულ ჯარს ბრძოლა ჰქონდა აყარის ხან ომარის ურდოებზე ლაშქართან.

„შვი და ბნელი დღეები დაუდგა საქართველოს მე-17 საუკუნის მიწურულში. ალა-შაჰ-მად-ხანის შემოსევისაგან ვერ კიდევ წელში არ გასწორებულ საქართველოს, უბედურება-უბედურებაზედ ატყდებოდა და, უძისოდაც მისუსტებულ ერს, საბოლოოდ ძალა ეცლებოდა და ღონე ელეოდა ყველას ამ დროს აქებდა მად: სპარსეთთან და ოსმალეთთან ერთად საქართველოს გაწეწვა და რაქმს გამოჩენა ლეკებს და მოსაზღვრე სახანოებ-მც მოინდომეს“.

მოინდომეს და მოინდომეს, აბა, წინ რა დაუდებოდა, მით უფრო, რომ „ამ უბედურებას შინაური უთანხმოებაც ზედ დაერთო, სამეფო საგვარელოს წევრთა შორის ერთობა არ არსებობდა, ერთმანეთის ვიძობდა და ჩხუბში ატარებდნენ დროს, ერთი მათგანი გიორგი XII-ს ძმა ალექსანდრე მეფესაც კი გადაუღვა. ბატონიშვილმა ალექსანდრემ გაზახის პროვინცია მოითხოვა, ხოლო რაგანაც უარი მიიღო, იგი ვერ ოსმალეთის საზღვრისაკენ წავიდა, შემდეგ სპარსეთში გაიქცა და, ბოლოს, შეუერთდა მამუც ომარს, აყარის ხანს, რომელიც მხოლოდ ასეთ მარჯვე შემთხვევას ექბდა საქართველოში შესასვლად და მხოვრებთა დასარბევად. სპარსეთი თუმცა დიდი უმადყოფილო იყო მეფისა რუსეთთან დაკავშირებისათვის, მაგრამ ვერ იძვს მინც არა ჰკარგავდა და სცდილობდა საქართველოს დამორჩილებას და თავის პროვინციად გახდომას. ამ დროს ტფილისში ელიც-კი ჩამოვიდა სპარსეთის ასლო შაჰის, ალა-შაჰ-მად-ხანის მეგვიდრის, ბაბახანისა გან და შაჰის სახელით სრული მორჩილება მოსთხოვა მეფეს. მაგრამ მეფე გიორგი XII-მ უარი უთხრა და გამოუცხადა, რომ საქართველო რუსეთის იმერატორის მფარველობის ქვეშ იმყოფება“.

აი, ხომ ხედავთ და გესმით, სწორედ ასეთი ამბები ხდებოდა ბერი წლის წინ ჩვენს ქვეყანასა და მის საზღვრებს გარეთ კი არა, უფრო საზღვრებთან.

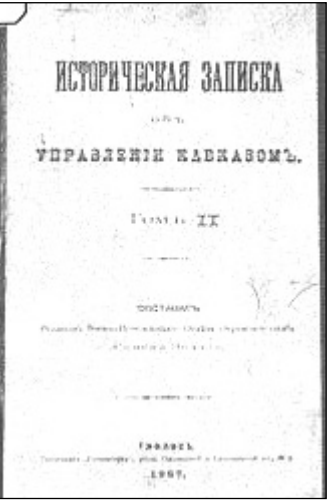
საზღვრებთან განვითარებულ მოვლენებს ფელეტონის ავტორი კიდევ დაუბრუნდა, ბუნებრივია, არც მე ჩამოვრჩები და ამასვე ვიხამ, თუმცა მანამდე ამბავი „ბატონიშვილის ალექსანდრისა“...

„ამაზედ წინად ბატონიშვილის ალექსანდრეს მეცადინეობით სპარსეთის ჯარი, აბაზ მირზას მეთაურობით, საქართველოსკენ გამოემართა, მაგრამ საქმე ბრძოლაზედ აღარ მიხულა: სპარსეთის ჯარი ერევნის გუბერნიამში შევიდა, გაძარცვა იქ 1800 წელს ემხანის მონასტერი, წაიღო იქიდან 70 ათასი მანათი და უკანვე დაბრუნდა. შემთხვეულმა გიორგიმ შემწეობის სათხოვნელად ოსმალეთის სულთანთან ელიც-კი გაგზავნა, თავადი ორბელიანი. მაგრამ ამ დროს რუსეთიდან ჩამოვიდა გიორგის შვილი, ბატონიშვილი დავით და ამბავი მოიგზანა, რომ იმპერატორი პავლე მფარველობასა და ჯარის მოშვლებას დაგებდა. თუმცა ამ დროს ტფილისში უკვე იყო, გენერალის ლაზარევის უფროსობით, მცირე რაზმი რუსეთისა, მეფის ხელახალის თხოვნის შემდეგ, იმპერატორმა უბრძანა ჩრდილოეთი კავკასიიდან სხვა ჯარიც წასულიყო

— ყაბარდის მუსკატერთა რაზმი არტილერიით და 100 ყაზახი, გენერალ-მაიორის გულიაკოვის უფროსობით. მოზღოვიდან ეს რაზმი 25 აგვისტოს გამოვიდა, ხოლო ლისში 23 სექტემბერს ჩამოვიდა. მეფე, სამეფო გვარეულობის წევრნი, წარჩინებულნი, გენერალი ლაზარევი თავისი ევერებით და დიდ-ძალი ხალხი ახლად მოსულ რაზმს ტფილისიდან სამის ვერსის მანძილზედ მიეგზნენ და ყველანი სისარულს მიეცნენ. ჯარი სწორედ დროზედ ჩამოვიდა, რაგანაც ბატონიშვილმა ალექსანდრემ მას შემდეგ, რაკი შაჰი ვერ დაიყოლია საქართველოში შემოსასვლად, მაჰმად აყარის ხანს ომარს, რომელიც უკვე მემორებსა ჰკარგავდა საქართველოსკენ წამოსასვლელად.

ომარს დიდი სახელი ჰქონდა დაღესტანში გავარდნილი. იგი ყველგან ცნობილი იყო მოხერხებულ და მამუც მემორად. ომარის ერთ დაძახებულ მთელი დაღესტანი იკრიბებოდა და ემზადებოდა ხოლმე სალაშქროდ.

1800 წლის აგვისტოს ომარი დიდ ძალის მემორებით დაეშვა დაღესტანის მიებს, ს. ბელაქთან დაბანკდა და იქიდან სასიცილი მითხოვა, წინააღმდეგ შემთხვევაში შემოვივსევი კახეთსაო, შემოუთვალა მეფეს. ოქტომბერს ომარ-ხანთან ბატონიშვილი ალექ

სანდრეც მივიდა, და ორივემ ერთად შეიმუშვეს გეგმა ტფილისზედ თავს დასხმისა ორის მხრიდან.

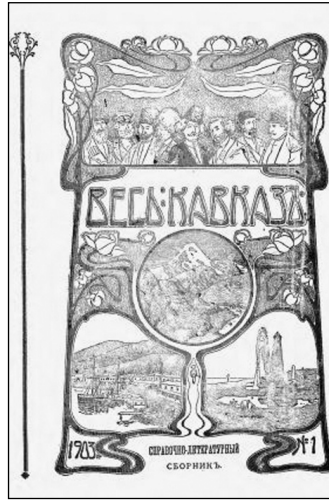
ქართველები მამხმვე მზადებას შეუდგნენ, რაწამაც ომარის ჯარის მოახლოების ამბავი გაერცელდა. გენერალი ლაზარევი პირველ ხანს არ აპრობდა ჯარის გაგზავნას ლეკების წინააღმდეგ, რაგანაც ჰფიქრობდა, რომ მართო საქართველოს ჯარი გაუძღვება მტერსაო, მაგრამ როდესაც ვი-ორვიმ სთხოვა, გადასწყვიტა დახმარება. 28 ოქტომბერს ლაზარევი თავისი ჯარით გაემართა ტფილისიდან სიღნაღისაკენ, სადაც ამ დროს უკვე თავს იყრიდნენ ქართველთა ქვეითა და ცხენოსანი მემორნი, რუსეთის ჯარი შესდგებოდა ორის ბატალიონისა და 100 ყაზახისაგან. სულ ამ ჯარში 43 აფიცერი და 1224 ჯარის-კაცი იყო. ამას გარდა რუსებს 4 ზარბაზნითაც ჰქონდათ.

ლეკები კახეთში შევიდნენ და ალაზნის მარჯვენა ნაპირზედ დაბანკდნენ. ომარ-ხანმა გადასწყვიტა პირდაპირ ტფილისს წასვლა. იმას უნდოდა 2000 კაციო საგარეგო დაეჭირა, რომელიც ტფილისიდან 50 ვერსის მანძილზედ მდებარეობს, და ნარჩენის ჯარით-კი ორის მხრიდან შემოვიდა ტფილისს: ერთი ნაწი

ლი მტკვრის მარცხენა მხრიდან, მეორე მტკვარს უნდა გასულიყო და იქიდან შესულიყო ტფილისში.

1 ნოემბერს ლაზარევი სიღნაღში ჩავიდა. რათა სისხლის ღერა თავიდან აეციდნა, ლაზარევი მოლაპარაკება დაუწყო ომარ ხანს და სთხოვა, უომრად გასცლიდა საქართველო. მაგრამ ომარმა, რომლის ჯარიც ამ დროს თითქმის 15 ათასს კაცს აღმუტებოდა, არ შეისმინა გე ნერლის რჩევა და უწინდელეზრ გზა განაგრძო: იგი ალაზნის გავიდა და ს. ყარა-აღათან დაბანკდა, თუქურმის მახლობლად.

ამ დროს ქართველები და რუსებიც შეერთდნენ. ქართველთა ჯარი სულ 3 ათასს ქვეითა და ცხენოსან მემომართაგან შესდგებოდა. უფროსობდნენ ჯარს ბატონიშვილები ბაგრატი და ითანე, ქართველ-რუსთა შეერთებული ჯარი სიღნაღიდან ციციშვილის მდლობებით გაემართა და სოფელ პრასიანთან დაბანკდა. ლაზარევი და ბატონიშვილებმა, რაკი დაინახეს, რომ ომარი თავისას არ იშლიდა და მშვიდობიანად საქართველოდან გასვლას არ აპირებდა, გადასწყვიტეს თვით მიეტანათ პირველი იერიში და თვით დასცემდნენ მტერს. ამ აზრით ბატონიშვილები, ლაზარევი და გულიაკოვი თავანთის ჯარით 5 ნოემ

ბერს ხელახლა აიშლნენ და მტრის ბანაკიდან 6 ვერსის მანძილზედ დაეხრნენ.

მეორე დღეს, იმპერატორ პავლეს ტახტზედ ასვლის წლის თავზედ, სწორედ იმ დროს, როდესაც ამის გამო ბანაკში პარაკლისი იხდიდნენ, ქართველმა დარჯებმა შეატყობინეს გენერალ ლაზარევისა და ბატონიშვილებს, რომ მტერმა ვერ ისევ გაიქცემა მარცხნივ მოუარა ჩვენ ბანაკს და მდინარე იორისკენ დაეჭირა გზაო. ლაზარევი და ბატონიშვილებმა დიდხანს აღარ დაყოფინეს: მამხმვე ამდღეს ჯარი და მტერს ფეხ-ღეფეს გამოუღდნენ იმვე გზით, რაკ ვითაც ომარ-ხანი მიიღოდა. აზრად ჰქონდათ ზურგიდან დასცემდნენ მტერს, ბრძოლაში ჩაეთრათ იგი და ამ რიგად ტფილისისკენ აღარ გაეშვათ. მაგრამ, სამწუხაროდ, ცოტა ხანს უკან ამ გზით ბუჩქნარისა და ხრახების გამო ზარბაზნების ტარება შეუძლებელი შექმნა: ჯარი თითქმის დაეწია კიდევ მტერს, როდესაც ხრახებს, გორაკებს და ბუჩქნარს წააწყდა, რის გამო ამ დღეს ბრძოლა ვერა მოხდა. ბატონიშვილმა ითანე სხვა გზა უჩვენა ჯარს, რომლითაც ადვილად შეიძლებოდა იორის ველზედ გასვლა. ურეზალმა ლაზარევი სურსათის კერძები და 100 ჯარისკაცი სოფ. პრასიანში დასტოვა, დანარჩენი

ჯარი აჩქარებულის ნაბიჯით იორის ხეობისკენ წავიდა.

მეორე დღეს რუს-ქართველთა ჯარი აჩქარებულისავე ნაბიჯით 15 ვერსტს გასცდა, ცოტა ხნის შესვენების შემდეგ გაძლიერ იორის ვაკეში გავიდა და მდინარისკენ გაემართა. მტერი უკვე იორის მარჯვენა მხარეს გადადიოდა. რუს ქართველთა ჯარმა მალე თვალი მოჰკრა ომარ ხანის ლაშქარს, რომელიც შვი ნისლივით მოსდებოდა არე-მარეს. შორს ტყის ძირში მტრის ბანაკი მოსჩანდა. რუსებმა და ქართველებმა ერთ-ორად უფრო აუქმარეს ფეხს. მტერი ძალიან გაკვირდა, როდესაც დაინახა მდინარისკენ დაქმებული რუსის მხედრობა, რომელსაც უკან ქართველები მიხედვდნენ. განცვიფრებულმა ომარმა წინამძღოლი მიიწვია და სამხედრო თათბირი გამართა. ამ თათბირის დროს ჰყვიროდნენ, ჩხუბდნენ, მაგრამ გადაწყვეტილებას ვერავითარს ვერ დადგენენ. ბოლოს უმრავლესობამ (ზოგს მოლაპარაკების დაწყება უნდოდა) ბრძოლა გადასწყვიტა. მალე წინამძღოლებმა უბრძანეს კიდევ მემორებს გადამ გასულიყვნენ და დადმართდნენ დაშვებულ ლაზარევის ჯარს დასველდნენ.

რუს-ქართველთა ჯარი ამხარად იყო გაწყობილი: მარჯვენა ფრთის ქვეითა მე-17 რაზმის ბატალიონი შეადგენდა, რომელსაც თვით გენერალი ლაზარევი უფროსობდა. მარცხენა მხარეს, გენერალ-მაიორის გულიაკოვის უფროსობით, მუსკატერთა ბატალიონი იდგა, ხოლო შუა გულში — ქართველთა ჯარი, ბატონიშვილების ბაგრატი და ითანე უფროსობით, წინ ქვეით მემომარნი იდგნენ, უკან ცხენოსანი. ქართველები ნაკლებად იყვნენ შეარაგებულნი, ზოგს თოფიც კი არა ჰქონდა, როდესაც ლეკები მდინარის მარცხენა მხარეს გადავიდნენ, მათმა ცხენოსანთა ჯარმა ერთის ზარითა და ზემით იერიში მიიტანა მარჯვენა ფრთიზედ, რომელსაც გენერალი ლაზარევი უფროსობდა, მაგრამ მამუც ევერებს დროზედ მოიმარჯვეს თოფები და ზარბაზნები და იმის გარდა, რომ მრავალი იქვე დაწვიანეს, ზედ მოსული კავალერია უკან დასწიეს. რაკ კი აქ ვერაფერი გააწყეს, ცხენოსანმა ლეკებმა ლაზარევის ჯარს მოუარეს და ახლა უკან მდგომ ქართველთა ცხენოსანი მესდგნენ. მაგრამ ვერც იქ გააწყეს რამ: ქართველმა ცხენოსანებმა მამუცურის შეტევით უკანვე დასწიეს მტერი. ამასთან მარცხენა მხრიდან მუსკატერებმა დაუმინეს მტერს ტყვია. ძლეულმა კავალერამ მახლობელ კომთან განიზრანა თავის მოყრა. ზარბაზნების ყუმბარებს იქიდანაც გასდგნა, სწორედ ამ დროს მოახლოვდა მტრის ქვეით ჯარიც, რომელმაც შორიდანვე სროლა დაუწყო ევერთა ბატალიონს. მაგრამ ამ ჯარსაც დიდხანს არ დასცადდა თარეშობა. მარცხნივ ლაზარევი, მარჯვნივ გულიაკოვი, ხოლო შუაში ქართველებმა მედგრად შეუტეს მტერს და მცირე ხნის ბრძოლის შემდეგ უკუაქციეს იგი. განსაკუთრებით გულიაკოვის რაზმმა გამოიჩინა თავი.

მეტად ცხარე ბრძოლა ასტყდა. გამარჯვებულმა ომარმა, რაკი დაინახა, რომ ლეკნი მარცხდებოდნენ, უკანასკნელი საშუალება სცა-

და იმის მოსგებად: როგორც იქნა ომარმა თავს მოუყარა გაფანტულ ცხენოსანებს და მედგარი იერიში მიიტანა ქართველთა ქვეით ჯარის უკან რიგობაზედ, რომელსაც მარცხნივ გულიაკოვის ბატალიონი იდგა. მამუცად და თავ-გამოდებით შეეტანნენ ქართველები ურდოებ მტერს გულიაკოვმა, დაინახა რაკ ეს ცხარე ბრძოლა, ხელად გასწმინდა მტრისაგან მთელი მარცხენა მხარე მდინარე ივრამდე, მოაბრუნა თავისი ჯარი და ქართველებთან ერთად შეუტა ომარს. ძლეულმა მტერმა ზურვი უჩვენა გამარჯვებულთა და უკან დახევა განიზრანა. როდესაც მარჯვენა ფრთედ ლაზარევის მემორებს დაუმინეს ტყეები და ვეშბარები, ლეკები საშინლად შეშინდნენ, ერთმანეთში არივ დაირივნენ და, საბოლოოდ დამარცხებულნი, უგზო-უკვლოდ გაიფანტნენ. ბრძოლა, რომელმაც სამ საათი გასტანა, ლეკთა სრულის დამარცხებით დასრულდა რუს-ქართველთა ჯარის სისარულს საზღვარი არა ჰქონდა; ორის კვირის ტანჯვაწავლების შემდეგ მემომარნი სისარულით ულოცავდნენ ერთმანეთს გამარჯვებას. მტერმა 20-00 კაცამდე დაჰკარგა ამ ბრძოლაში. თვით ომარმა, დავრილობა და ბოღმით მოკლოვმა, ათის კაცით ძლევის მოა ხერხა სოფელ ჯარისკენ გაქცევა. რუსებმა და ქართველებმა მხოლოდ რამდენიმე კაცი დაჰკარგეს.

გამარჯვებულმა ჯარმა დამე იორის მარჯვენა მხარეს გაათია, სოფელ კაკაბეთის მახლობლად.

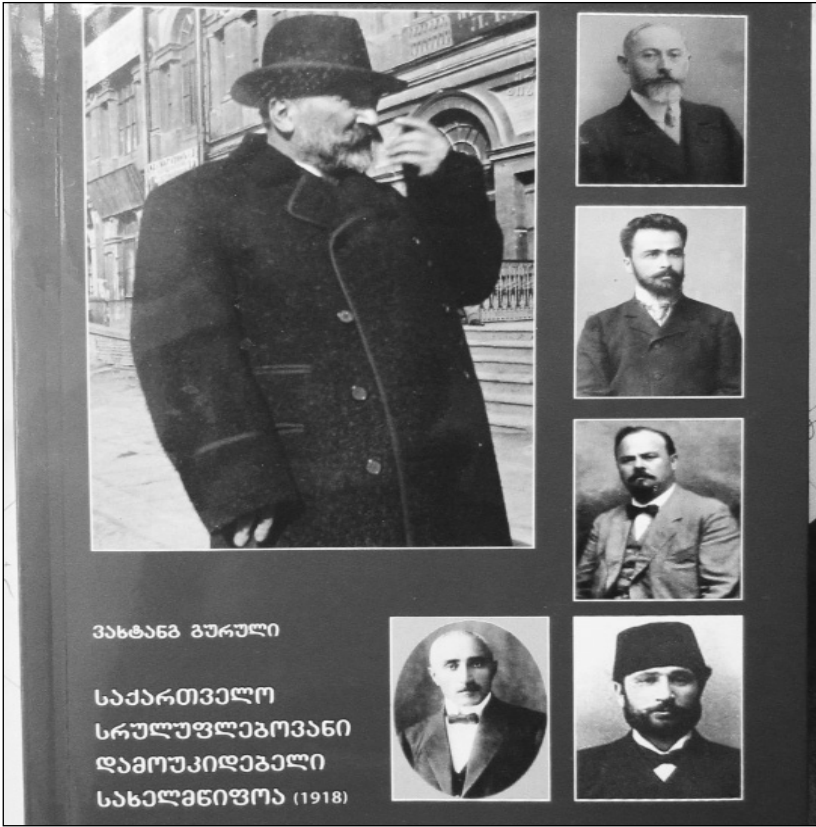
ნოემბერს ჯარი ტფილისში დაბრუნდა. ქალაქი გარედ გამარჯვებულთა მიეგზნენ თვით მეფე გიორგი, სამღვდლოება, კარის კაცნი და წარჩინებულნი მეფე ცხნიდგან ჩამოსტა და ფეხით შეუძღვა ჯარს ქალაქში. აუარებელი ხალხი სისარულით და აღტაცებით ევებოდა მტრის გამანადგურებელი.

გამარჯვების ამბავი როგორც თვით მეფემ, აგრეთვე ლაზარევიმ პეტერბურგს იმპერატორს აცნობეს. ვიდილოდ იმპერატორისგან ლაზარევი, გულიაკოვი, ბატონიშვილებმა ბაგრატი და ითანე კამდლორის ვერები ორდენის წმ. ითანე იერუსალიმელისა მიიღეს. მოხსენებაში ლაზარევი განსაკუთრებით შეაქცეს რუსთა ჯარის შემდეგ აფიცრებს: კაპიტნებს ტყაანოვსა და ზუბკოვს, შტაბს-კაპიტნებს აკიშოვსა და პოკატევის, მაიორებს თავად სააკაძესა და ლიხოვს, პორუჩიკებს გოლოვანევისა, დაიკოვსა და ტომასევის, პოდპორუჩიკებს კარცისა და კარავეის, თერკერს ავადა ანდრონიკაშვილისა და სხვათა.

ავტოკეფალისტური მოძრაობა 1905-1906 წლებში

განსხვავებული შეხედულებები ჰქონდა საქართველოს და მისი ეკლესიის წიაღში მიმდინარე პროცესებთან დაკავშირებით რუს მეცნიერ ივან სოკოლოვს. ცხადი იყო, სოკოლოვი ქართველი სასულიერო პირებისა თუ სწავლულების მოსაზრებას არ იზიარებდა და თავისი შეხედულების დასაბუთებას ასე ცდილობდა: "ჩემს მოსაზრებას ვერ შეარყევს ეპისკოპოს **ლეონიდის** მითითებები იმის თაობაზე, რომ ათასობით ინგუში და ოსი განათლებულ ქართველმა მისიონერებმა. ეს მოვლენა არაა დადასტურებული და არც საქართველოს ეკლესიის შინაურ საზოგადოებრივ ურთიერთობებს ეხება. საღვთისმასხურო წიგნებზე ჩემს მოხსენებაში მრავალი ნათქვამი. უცნაურია იმაზე საუბარი, რომ საეკლესიო გლობალ საქართველოში არასოდეს ჩამქრალა. ეპისკოპოს ლეონიდის მტკიცება იმის თაობაზე, რომ თბილისისა და თელავის სემინარიების დახურვის შემდეგ ქართველებს ჰქონდათ სკოლა, სადაც ღვთისმეტყველებასა და ფილოსოფიას ასწავლიდნენ, ეწინააღმდეგება ანტონ II-ის ოფიციალურ განცხადებას რუსეთის ხელისუფლებისადმი, რომელშიც აღნიშნულია, რომ ასეთი სკოლები XVIII საუკუნის ბოლოს საქართველოში არ ყოფილა. უსამღვდელოესი ლეონიდის მიერ სახარების კითხვასთან დაკავშირებით აღნიშნული განმარტება იფიქრა, რაც ადრე ითქვა ანტონ ვოლინელის მიერ ამ საკითხთან დაკავშირებით, ხოლო იმის აღნიშვნას, რომ ანალოგიური ვითარება იყო რუსეთის ეკლესიაში, საქმესთან არანაირი კავშირი არ აქვს. რაც შეეხება ეპისკოპოს ლეონიდის პათეტიკურ შეკითხვას, უმჯობესი ხომ არ იქნებოდა, თუ ამ კითხვაზე პასუხს თავად ორატორისგან მოვისმენდით. შეკითხვა არალოგიკურია და არც ჩემს მოხსენებას უკავშირდება. საბოლოოდ, არც იმის ვამტკიცებ, რომ განათლება საქართველოში სრულად დაცა. დაწყებითი სკოლები იყო, მაგრამ საშუალო სკოლები არ ყოფილა". ასეთ პასუხს არ გაუკვირვებია ქართველი მღვდელმთავარი, მაგრამ საინტერესო იყო, თუ რატომ თვლიდა სოკოლოვი დაწყებით სკოლებად ისეთ სასწავლებლებს, რომლებშიც ფილოსოფია და ღვთისმეტყველება ისწავლებოდა. რუსი მეცნიერის აზრით, ამ ფაქტის დამადასტურებელი დოკუმენტები არ არსებობდა. პოლემიკაში ეპისკოპოსი კირილიც ჩაერთო, რომელმაც აღნიშნა, რომ საშუალო სკოლების არსებობა იმ დროის აქტებში ოფიციალურად იყო დადასტურებული. უსამღვდელოესმა კირილიმ დაასახელა ის სასწავლებლები, რომლებიც იმ დროს ფუნქციონირებდა. ესენი იყო: თელავის, თბილისისა და მცხეთის სემინარიები.

4. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის თაობაზე გადაწყვეტილების მომზადება და მიღება. 1906 წლის 12 დეკემბერს მუშაობა განაგრძო რუსეთის

საეკლესიო კრების წინარე თათბირის მეორე განყოფილებამ (სექციამ), რომელსაც თავმჯდომარეობდა ლიტვისა და ვოლინის მთავარეპისკოპოსი **ნიკანდრი (ნიკოლაი ფენიმენოვი)**. კრებას ესწრებოდნენ: უსამღვდელოესი **სტეპანი** - მოგილიოვის ეპისკოპოსი; დეკანოზები: **იან ვისტოროვიცი, ტიმოფეი ბუტკევიჩი, ი. ი. კოპოლოვიჩი, მღვდელი ფ. კოხლოვსკი; პროფესორები: ფიოდორ ტიტოვი; ალექსანდრ ბრილიანტოვი, მიხაილ ოსტრ-ოუმოვი, ნიკოლაი გლუბოკოვსკი, ივან სოკოლოვი, ალექსანდრ ალმაზოვი, ილიაბერდნიკოვი, ნიკოლაი ზაოზერსკი, ნიკოლაი ივანოვსკი, ივან პალოვი.** სხდომის მუშაობაში მონაწილეობას ღებულობდნენ ასევე რუსეთის ეკლესიის უწმინდესი სინოდის ობერ-პროკურორის თანამშემუე **ა. პ. როგოვინი** და სინოდალური კანცელარიის მმართველი **ს. პ. გრიგორევიჩი**. სხდომა გაგრძელდა საღამოს II სა-თამდე. ეს იყო ერთადერთი სხდომა, რომელსაც საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხის განხილვისას არ ესწრებოდა არც ერთი ქართველი მღვდელმთავარი და მეცნიერი.

სხდომაზე მოხსენის აშკარა ანტიქართული განწყობილების პროფესორის **ალექსანდრ ალმაზოვის** მოხსენება, რომელშიც საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი კანონიკური კუთხით იყო განხილული. მთავარეპისკოპოსმა **ნიკანდრმა** დამსწრეთ შეისთავაზა ემსჯელათ ამ მოხსენების თაობაზე. პროფესორ **ნიკოლაი ზაოზერსკი** არ იზიარებდა ალმაზოვის მოხსენებაში წარმოდგენილ დასკვნებს. პრო ზაოზერსკის მოხსენება ჩვეთივის განსაკუთრებით საინტერესოა იმის გამო, რომ რუსი მეცნიერი აშკარად დაუპირისპირდა ანტიქართული განწყობილების რუს სასულიერო პირებსა და მეცნიერებს. ზემოაღნიშნულის გამო პროფესორ ნიკოლაი ზაოზერსკის გამოსვლის ტექსტს თითქმის სრულად წარმოვაგდენთ:

„ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხის თაობაზე, როგორც არის საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენა, არ მტკის უფლება, გამოვიყენო მხოლოდ ჩემი ისტორიული მოსაზრება, რომელსაც ეწეება ისეთი ღირებულება, როგორსაც ეს მეტად საყურადღებო საკითხი მოითხოვს მისი კანონიკური თვალსაზრისით გაშუქებისათვის.

ჩემი მიზნად გამოვიძინებ, შევეცადები უპირველესად ის საეკლესიო კანონმდებლობა და საეკლესიო-ისტორიული პრაქტიკა მიმოვიხილო, რომელიც ამ საკითხის გადასაწყვეტად არის აუცილებელი. შემდგომში ამ მასალებს გამოვიყენებ იმ მოვლენების შესავსებლად, რომლებიც საქართველოს ეკლესიის ისტორიისათვის არის დამახასიათებელი და უხვად არის მოყვანილი დეკანოზ ტ. ი. ბუტკევიჩის, ნ. ი. მარის, ი. ი. სოკოლოვისა და ა. ა. ცვაკარლის მოხსენებებში.

მართლმადიდებელი ეკლესია, რომელიც თავისი დამარსებლის კვმმართველობისა და სამოციქულო წერილის ერთგული მკველია, ერთობ შემწეობს ეკლესიის ცალკეული ნაწილების თავის-უფალ ქედებებს, კერძოდ, ავტოკეფალიის მქონე ეკლესიების მოღვაწეობას, კაცხავს ერთის მეორეზე ბატონობას, ისევე როგორც სერიოზული ხელისუფლების ქედმოღობას. სხვადასხვა ადგილობრივი ეკლესიების დამოუკიდებლობას, - ამბობს უსამღვდელოესი ნიკაიდიძისი, - რომლებიც ქმნიან ერთიან მსოფლიო ეკლესიას, გააჩნია თავისი საფუძველი როგორც წმინდა წერილში, ასევე ყველაზე ადრინდელ საეკლესიო საკანონმდებლო აქტებში. ეკლესიის დამარსებლობა თავის მოციქულებს მოუწოდა, ეხდავთ სახარება ყველა ერისათვის, მიუხედავად მათი საზოგადოებრივი წყობისა. მოციქულებმაც სხვადასხვა ქვეყანაში დააარსეს ეკლესიები, დადგინეს მიძღვრები, რომლებსაც უფლება მისცეს, ადგილობრივი საზოგადოებრივი პირობებისათვის შეეთავსებინათ რელიგიური ურთიერთობები. და, ამრიგად, უკვე მოციქულთა სიცოცხლეშივე მოხდა რამდენიმე ეკლესიის დაარსება სრული დამოუკიდებელი მმართველობით. ვერ კიდევ პირველი მსოფლიო საეკლესიო კრებები საკანონმდებლო თანამდევრობით ატკიცებენ ადგილობრივი ეკლესიების კერძო უფლებებს, ტრადიციებსა და დამოუკიდებლობას. იგივე კრებები კანონებზე დაყრდნობით მოუთხოვენ იმაზე, თუ რაში ვლინდება ადგილობრივი ეკლესიების დამოუკიდებლობა. კერძოდ: ა) ერთი ეკლესიის იერარქიული დამოუკიდებლობა მეორე ეკლესიისადმი (III მსოფლიო საეკლესიო კრების მე-8 კანონი); ბ) ერთი ეკლესიის იერარქიული უფლებები, უპირატესობა სხვებთან შედარებით (I მსოფლიო საეკლესიო კრების მე-7 კანონი და IV მსოფლიო საეკლესიო კრების 28-ე კანონი); გ) ადგილობრივი ეკლესიების-ისათვის დამახასიათებელია ტრადიციები და ადათ-წესები. თუმცა ადგილობრივ ეკლესიებს, აღიარების მიუხედავად, ნებას არ აძლევენ: ა) ჩამოყალიბონ სარწმუნოებაში ახალი სწავლებები, ანდა უგულვებელნი სერითი სწავლებები (III მსოფლიო საეკლესიო კრების მე-7 კანონი, ტრულის კრების 1-ლი კანონი); ბ) მმართველობის უარი თქვან მსოფლიო ეკლესიის ძირითად კანონებზე (ტრულის კრების მე-2 კანონი, VII მსოფლიო საეკლესიო კრების 1-ლი კანონი); გ) შემოიტანონ რაიმე სახელე სწავლებებში, რაფან, რაც დადგინდა მოციქულთა ხანიდან, ის ეკლესიამ საუკუნეთა განმავლობაში შეიძინა (ტრულის კრების მე-13, 28-ე, 29-ე, 32-ე, 55-ე, 56-ე, 81-ე კანონები); დ) დაარღვიონ დანარჩენი ეკლესიების მიმართ არსებული სულიერი ერთობა; ე) ხელფონ სხვა ეკლესიების უფლებები და ტრადიციები.

კერძოდ, უკვე არსებული ადგილობრივი ეკლესიებისათვის ავტოკეფალიის მიზნებ-ასა და ადგილობრივი ეკლესიისადმი იმ ნაწილის გამოყოფას, რომელიც შეადგენს დამოუკიდებელ, თვითმმართველ ეკლესიას, კანონიკურ წეს-განგებებსა და საეკლესიო-ისტორიულ პრაქტიკაში გააჩნია შემდეგი საფუძველები:

ა) უფლები ადათ-წესები;

ბ) ეროვნული და პოლიტიკური ვანცალკეუბები.

კანონიკური კანონმდებლობით, უფლები ადათ-წესები წარმოადგენენ ადგილობრივი ეკლესიების უპირატესობას, რომელთა ხელყოფაც, სხვა მხრეობელი ადგილობრივი ეკლესიების მხრიდან, დაუშვებელია. აღსანიშნავია განწესებაც, რომელიც შემდეგ მონაცემებს მოიცავს:

ა) პირველი მსოფლიო საეკლესიო კრების მე-6 კანონი გადმოგვცემს: „ძველი წესი დაცული იყოს ეგვიპტეში, ლიბიასა და პენტაპოლისში, რათა მათზე ვრცელდებოდეს ალექსანდრიის ეპისკოპოსის ხელისუფლება. მსგავსი ტრადიციები არის რომის ეკლესიაში, ანტიოქიასა და სხვა ეპარქიებშიც (სამთავროებში). იქ დაცულია რომელიმე ეკლესიის უპირატე-

ლობა. მხოლოდ უფლები ტრადიციების დაცვით უნდა მოხდეს აქ მოხსენიებული მღვდელ-მოკურების უპირატესობის შენარჩუნება.“ კანონი არ არის ნასწავლები ის მნიშვნელოვანი საკითხი, რომელიც პირდაპირ მოუთხოვს ამ ეკლესიების მოციქულებზე წარმოშობაზე. ამ კანონის მიხედვით, საკმარისა მხოლოდ უფლები ადათ-წესები. სხვათა შორის, ეს უპირატელობაც მეტად მნიშვნელოვანია. ამავე საეკლესიო კრების მე-7 კანონი ვაგვტობინებს, რომ: „რაფგან ჩვეულებით დამტკიცებული და უფლისაგან დადგენილია, რომ პატივი მივუთხროს ელიის (იერუსალიმის) ეპისკოპოსს, ამიტომ ამ ქალაქს შეურყეველად ჰქონდეს მიტროპოლიტის პატივი“. ამ ტექსტში კანონის არსი ერთობ გაუგებარია. ფაქტია, რომ მიტროპოლიტის ხარისხი (უფლებები) უნდა ჰქონდეს პალესტინის ეპარქიის ეპისკოპოსს, რომლის შემადგენლობაში შედის იერუსალიმის კათედრა. მაგრამ ამ უკანასკნელის ეპისკოპოსმა კვლავაც უნდა შენარჩუნოს ღირსების უპირატესობა. აქ ჩვეულებით დამტკიცებულმა და ზეციდან მოცემულმა ამ ადათ-წესმა უშუალოდ მსოფლიო საეკლესიო კრების განწესებაზეც კი იმოქმედა, გარკვეული უპირატესობაც კი მიიღო, როცა საქმე ეხებოდა მიტროპოლიტის ხელისუფლებას.

ამ კანონების ძალის უფრო ნათლად გარკვევისათვის, პირველ რიგში, ყურადღება უნდა მიექცეს შემდეგ გარემობას, თუ როგორი ენერგიულობით ეხებოდა და გამოითქვამდა თავის მოსაზრებებს ამ უფლები ადათ-წესების შესახებ ორივე მსოფლიო საეკლესიო კრება. საქმე ის იყო, რომ ბერძნულ-რომაული იმპერიის ურთიერთ-თითმანხმებით მოხდა ადმინისტრაციული ოლქების ახალი გადანაწილება (პრეფექტურები, დიოცეზები და პროვინციები). ეს ყოველივე ადმინისტრაციული მმართველობის გაუზიარებლობისათვის მოხდა. თუმცა კი, პოლიტიკური მიზნებიდან გამო-ძინარე, ხშირი იყო ადმინისტრაციულ ოლქებად დაყოფაც. ეს კი თანდათანობით ათანაბრებდა რომელთა მიერ დაპყრობილი ხალხების ეთნოგრაფიულ განსხვავებებს. ორივე მსოფლიო საეკლესიო კრებას ჰქონდა მდებლობა, განეხირო ცილებიან ახალი ადმინისტრაციული დაყოფა საეკლესიო მმართველობისათვის. ნიკეის კრებამ დადგინა ახალი პროვინციული ოლქი-ეპარქია მიტროპოლიტით სათავეში. მეორე მსოფლიო საეკლესიო კრებამ კი, თავის მხრივ, უფრო ვრცელი ოლქი შექმნა, რომელშიც რამდენიმე სამიტროპოლიტო-დიოცეზი შევიდა ვეზარქოსით სათავეში. აქვე აღსანიშნავია, რომ ამ მიმართულებით ეს ორივე მსოფლიო საეკლესიო კრება ძალზე ფრთხილად მოქმედებდა, რათა არანაირად არ მომხდარიყო იმ კათედრების უპირატესობის დარღვევა, რაც მათ დიდი ხნის წინ მოაპოვეს და თავიდანვე ფლობდნენ მას. ასე რომ, ზემოაღნიშნული ბერძნულ-რომაული იმპერიის პოლიტიკური დაყოფა არასდროს ყოფილა საეკლესიო დაყოფასთან სრულ თანხვედრაში. ასეთი ფაქტი იშვიათად ხდებოდა, მაგრამ მაშინაც კი ოდითგანვე არსებული თვითმმართველი ეკლესიები თავის უფლებებს ამ ახალი ცენტრალიზებული დაყოფის შემდეგაც ინარჩუნებდნენ. ორივე მსოფლიო საეკლესიო კრება გამოიჩინა ძველი ადათ-წესებისადმი ღირსეული მაპყრობით და სამომავლოდ ყველას შეახსენებდა, რომ: „დაცული ყოფილიყო ძველი ტრადიციები!“ მომდევნო საეკლესიო კრებებში მონაწილე მამები დიდი სიწმიდით იკავებდნენ ამ მცნებებს.

ბ) ამ მიმართებით აღსანიშნავია მსოფლიო ეკლესიის კანონმდებლობის შემდეგი ცნობები. მესამე მსოფლიო საეკლესიო კრების მე-8 კანონში ვკითხულობთ: „ეპისკოპოსმა ეპისკოპოსებმა (როგორც, ზენონი და ვეგერე) ევესოს კრებას წარუდგინეს სიტყვიერი და წერილობითი სარეგულირებო თაობაზე, რომ ეპისკოპოსზე ანტიოქიის ეპისკოპოსი ხელდასხმას ბედავდა, რაც საეკლესიო წესებსა და წმინდა მამათა კანონებს ეწინააღმდეგებოდა.

ამაში, როდესაც, საეკლესიო კრების განწინების თანხმად, კვიპროსელ ეპისკოპოსებს თავად, დამოუკიდებლად უნდა ჰქონდათ თავისივე ეპისკოპოსების ხელდასხმის უფლება. ეს წესი უცვლელად დაცული უნდა ყოფილიყო სხვა ოლქებსა და ეპარქიებში. საეკლესიო კანონი ვეამცნობს:

„წერც ერთი ეპისკოპოსი ნუ მიტაცებს სხვა ეპარქიას, რომელიც თავდაპირველადე და ძველიაგანე მას არ ეპირილივოდ და არ იყო მისი წინამორბედი ეპარქიის მმართველთა გაძებლობის ქვეშ, და თუკი ვინმე მიტაცებს და იბულებით დაიპირილივებს სხვა ეპარქიას, იგი გადაყენებული უნდა იქნეს, რათა არ მოხდეს მამათა კანონის დარღვევა და მღვდელმთავრებში თავი არ იჩინოს სერო მთავრობისმოფარებამ, ამარტავენამ და მდიდურობამ. ყველაზე მცირე, არ დაგვარვით ის თავისუფლება, რომელიც თავისი სისხლით ვეგობს უფალმა ჩვენმა იესო ქრისტემ და რომელმაც ამ გზით იხსნა ადამიანების მთელი მოღვაძე“. ამ კანონების განმარტებისას ბალსაბონ ასე ხსნის ანტიოქიის ეპისკოპოსის მღვდლობის მოტევეს: „რომის იმპერიიდან დიდი ანტიოქიის გამოყოფამდე რომელი იმპერატორი აქ ავზავინდა საკუთარ ხელისუფალს. თავის მხრივ კი, ანტიოქიიდან კუნძულ კვიპროსზე ივზავინდა სამხედრო მიხელე, როგორც იმპერატორისადმი დაქვემდებარებულ ქვეყანაში. ხოლო რაც შეეხება კვიპროსელ ეპისკოპოსებს, მათი ხელდასხმა (კურთხევა) და მართვა-გამგეობა ადგილზევე ხორციელდებოდა დამოუკიდებლად. როდესაც ანტიოქიის მამინდელმა ეპისკოპოსმა ვანიზრანა, ვანეხორციელდებინა ქირილონა კვიპროსის ეკლესიაში იმ საბაბით, რომ ანტიოქიის მმართველი თავის სამხედრო მიხელე ავზავინდა კუნძულზე, როგორც მისადმი დაქვემდებარებულ ქვეყანაში, მაშინ კვიპროსელმა ეპისკოპოსებმა ყოველივე ეს ევესოს საეკლესიო კრებას მოახსენეს. კრებამაც, თავის მხრივ, ამ საკითხს ყურადღება მაცქცა და მათი თანდასწრებით დადგინა: კვიპროსზე ეპისკოპოსები, კანონისა და ყველა უფლები ტრადიციის დაცვით, დამოუკიდებლად უნდა ხელდასხმულიყვნენ.“ ეს წესი ასევე დაცული უნდა ყოფილიყო სხვა ოლქებსა და ეპარქიებში.

ჩვენ ვხედავთ მოყვანილი კანონის ზუსტ განმარტებას და ამ კერძო შემთხვევაში პირველი და მეორე მსოფლიო საეკლესიო კრებების მიერ საეკლესიო დავის გადასაწყვეტად გამოყენებულ კანონებს: როდესაც ანტიოქიის ეპისკოპოსმა კვიპროსის ეკლესიის მიმართ გადაამტეხა თავის უფლებებს, კვიპროსელმა ეპისკოპოსებმა მესამე მსოფლიო საეკლესიო კრებაზე თავისი ეკლესიის დამოუკიდებლობა დაიცვეს და ეს მხოლოდ ძველ წეს-ჩვეულებებზე დაყრდნობით შეძლეს. თავის მხრივ, მესამე მსოფლიო საეკლესიო კრებამაც აღიარა ეს ერთადერთი საშუალება სადავო საკითხის გადასაწყვეტად. მესამე მსოფლიო საეკლესიო კრებამ ერთხმად დაგმო ანტიოქიის ეპისკოპოსის ქედებებს გამამართლებელი მოსაზრება, რომ იგი კვიპროსის მიმართ მხოლოდ სამოქალაქო უპირატესობას ფლობდა. ეს იყო იმ თავისუფლების ხელყოფა, რომელიც თვით უფალ იესო ქრისტესგან ებობს ხალხს.

მესამე მსოფლიო საეკლესიო კრებამ ყველას ვასავონდა განაცხადა: ადგილობრივი ეკლესიების თვითმმართველობა, როგორც მართლმადიდებლობის ძირითადი პრინციპი, მომავალშიც უნდა იყოს აღიარებული და დაცული, და თითოეულმა ოლქმა და ეპარქიამ ზუსტად უნდა ადასრულოს ეს უფლები წეს-ჩვეულებებიასე რომ, კვიპროსის ეკლესია ამ დაცვა თავისი დამოუკიდებლობა ძველი ტრადიციების საფუძველზე.

(გაზარძელობა იმეზა)

ვახტანგ გვარული
(საქართველოს ახალი ისტორია, . (1801-1918) წიგნი 3; გვ: 521-524 დასაწყისი ის. „ალიონი“ №18-32, 2022წ, №3-9, 2023 წ.

„ტიტოეული ნახატი უამრავ ემოციას და განცდას იტმის“

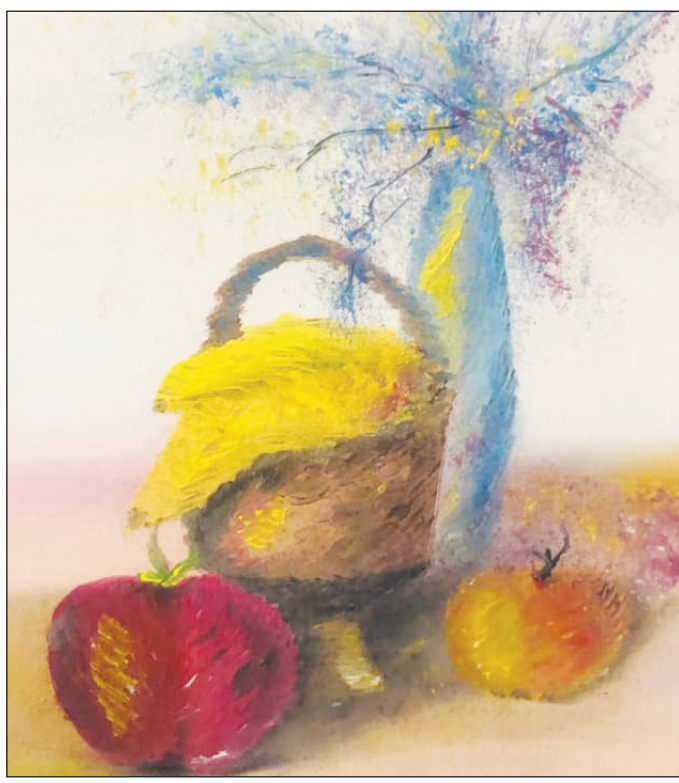
ალიონი. ოზურგეთის სამხატვრო სკოლაში, ამ სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლის, **მარიამ დოლიძის** ნამუშევრების პერსონალური გამოფენა მოეწყო, რომელმაც საზოგადოების მხრიდან დიდი მოწონება დაიმსახურა. მანამდე მარიამ დოლიძემ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ გამოცხადებულ კალიგრაფიის კონკურსში გაიმარჯვა. იგი ნაგომრის საჯარო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლეა. გურიის მხატვართა კავშირის თავმჯდომარე თამაზ დარჩია მარიამ დოლიძის ამ წარმატებებს მოულოდნელ კარგ შედეგს უწოდებს. გაზეთი „ალიონი“ ნიჭიერ მხატვარს და მის პედაგოგებს ესაუბრა: —მეოთხე წელია სამხატვრო სკოლაში დავდივარ.

საკმაოდ შორი ვაზა მატქს ვასკელი და ტრანსპორტის პრობლემატა, ამას კოვიდის რეგულაციებიც დაემატა და ნატო ყალიბავას მიერ ჩატარებულ ბევრ ვაკევილს გამოვაკლდი. თითქმის დამოუკიდებლად მოვეშავე გამოფენისთვის. თითოეული ნახატი უამრავ ემოციასა და განცდასთან არის დაკავშირებული. ძალიან ბევრ სათქმელს იტევს ფერები. ტონალობა და ა.შ. უფრო პორტრეტებს ვხატავ. მატქს შერეული ნახატებიც — პეიზაჟი, ნატურმორტი... როგორც გამოცდილი მხატვრები მეუბნებიან, მატქს ბევრი გავლენა, ამიტომ მინდა ბევრი ვიმუშაო, განვიითარდე და ბევრი რამ შევცალო. მიუხედავად იმისა, რომ კარგი ხელი მატქს, ჩემთვის მოულოდნელი ეფექტი ჰქონ-

და კალიგრაფიის კონკურსში გამარჯვებას, „ვეფხისტყაოსანის“ 3 კუპლეტი დავწერე. „ტექნოპარკში“ ოზურგეთის მერიამ გამარჯვებულად გამოაცხადეს და 200 ლარით დამავილოვებს. 2 წლის წინ ნაგომრში დღესასწაული მოაწვევს, სადაც იყო ხელით შესრულებული ნაქარვობა, ნაქსოვი, ხელნაკეთი ნივთები, კულინარული ნაწარმი. მე ჩემი ნახატები გამოფენე. სამი-ოთხი ნახატი ვაკვილე კიდევ. — გვითხრა მარიამმა. ფიქრობს თუ არა იგი სამხატვრო აკადემიაში სწავლის გაგრძელებას, გვაპასუხობს, რომ იგი გრაფიკული დიზაინითაა დაინტერესებული და არა მარტო აკადემიაში ჩარიცხვას, სასწავლებლად სააზღვრგარეთაც წასვლას გეგმავს. **ავთანდილ თავართქილაძე,** პედაგოგი, ოზურგეთის სამხატვრო გალერეის დირექტორი: — მარიამ დოლიძე გამოირჩევა ნიჭიერებით. მინდა გაიაროს დაზვერი გრაფიკის კურსი და ვფიქრობ საშემოდგომო გამოფენაში მიიღებს მონაწილეობას. 25 მაისს ვიწყებთ დაზვერი გრაფიკის 10 დღიან კურსს, — ფორტის კეთებას, რომელშიც მარიამ დოლიძესაც ჩავრთვით და შედეგების მიხედვით შესაბამის სერთიფიკატს გადავცემთ. ივნისის ბოლოს პროფესორი ვახტანგ მეგრელიშვილი ჩაატარებს ვორკშოპს. შემდეგ, ივლისში

კი ლიეტუველი მხატვრები ჩამოვლენ და ისინი ქართველ მხატვრებთან ერთად მოამზადებენ კატალოგს, სადაც 12 მონაწილეს შორის მარიამ დოლიძეც იქნება. მარიამის დებიუტი დიდ გამოფენაში გურიის მხატვართა კავშირის საშემოდგომო გამოფენაზე შედეგადაა. ვფიქრობთ, თუკი ინტენსიურად იმუშავებს და ჩვენს იმედებს გაამართლებს, მისი ნამუშევრების პერსონალური გამოფენაც მოეწვება. — გვითხრა ავთანდილ თავართქილაძემ — მარიამი ნიჭიერი და მიზანდასახული ახალგაზრდაა და მასზე დიდ იმედებს ვაძყარებთ. ძალიან გავაზარა კალიგრაფიის კონკურსში გამარჯვებით. წარმატებული გამოდგა მისი პერსონალური გამოფენაც ჩვენს სკოლაში. დარწმუნებული ვარ პედაგოგების მიერ ავანსად თქმული სიტყვები მარიამის შესახებ გაამართლებს და მისი ნიჭიერება დაუღალავ შრომასთან

ერთად კარგ შედეგს მოიტანს — გვითხრა სამხატვრო სკოლის დირექტორმა **კახა ვასაძემ**. გაზეთ „ალიონის“ რედაქცია უსურვებს წარმატებებს მარიამს შემოქმედებით საქმიანობაში.

სუფსის ხეობას 40 ხოხობი უმემატა

ალიონი. ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ კონჭკათში, სუსკურის დელეა და მდინარე სუფსის შეერთების არეალში ფონდი „ქართუს“ დაფინანსებით ამუშავებულმა საჩხერის აგრო კომპლექსის საშენიდან 20 დელალი და 20 მამალი ხოხობი გაუშვეს ველურ ბუნებაში. როგორც ფონდ „განვითარება და გარემოს“ ერთ-ერთმა დამფუძნებელმა **თემურ**

ტყემალაძემ გვითხრა, ისინი შემოდგომაზე რევიონში უფრო დიდი აქციის განხორციელებას გეგმავენ. — ჩვენი ფონდი ფონდ „ქართუსთან“ და ძალიან ბევრ არასამთავრობო ორგანიზაციასთან თანამშრომლობს. ჩვენი მიზანია ხელი შეუწყოს და აქტიური მონაწილეობა მივიღოთ ქვეყნის მდგრად განვითარებაში, რაც გულისხმობს სოციალურ-

ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებას ისე, რომ გარემოზე ზემოქმედება მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი. მეტიც, მთელი რივი ეკონომიკური აქტივობები შეიძლება მიმართული იქნას გარემოს რეაბილიტაციასა და მისი მდგრადი გამოყენებისკენ. ჩვენ აქტიურად ვართ ჩართული ქ. თბილისის ურბანული ტყის ლანდშაფტის აღდგენა-რეაბილიტაციაში, მთაწმინდის განაშენიანებაში, სადაც ჩვენ 150 000 მარადწვანე და ფოთლოვანი ხეები დავრგეთ. ვმუშაობთ ტურიზტული პოტენციალის ათვისებისთვის. ვმუშაობთ აილლუჯის ქედისა და ქ. რუსთავის გარშემო განაშენიანებისათვის. დიდი სამუშაოები ჩავატარეთ მდინარე ალაზნის ხეობის რეაბილიტაციისათვის. სართიჭალაში სანერგე გვაქვს, სადაც ტყის მცენარეები გამოვყავს. უნდა აღვაფინანსოთ წლების წინ ბუნებაზე მიყენებული ზარალი. ძალიან საინტერესო პროექტი გვაქვს; ერთ-ერთი ასეთია —

უნდა მოვაშენოთ კეთილშობილი ირემი და ირემლადი რა თქმა უნდა, ნადირ-ფრინველის მოშენება ბრაკონიერობის აღმოფხვრაზე დამოკიდებულია. უნდა გამკაცრდეს კანონი და ბრაკონიერებზე უნდა ვატარდეს შესაბამისი ზომები. მსგავსი აქციები საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში იმართება და როცა ნადირ-ფრინველი მომრავლდება, სამონადირეო ტურიზტშიც განვითარდება. — გვითხრა თემურ ტყემალაძემ. თემურ ტყემალაძემ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილეებთან ლავრენტ ბიგვაკასთან და გელა არაშვიდისთან საუბარში აღნიშნა, რომ გარემოს დაცვაში ძალიან მნიშვნელოვანია მოსახლეობის პასუხისმგებლობა. მაგალითად საფრანგეთში, მონადირე იხვზე ნადირობისას არასდროს ესრობს მოწინავე იხვს, ისინი ბოლო ორ იხვს ესვრიან. თუკი შეეშალათ, თავად უკავშირდებიან გარემოს დამცველებს ჯარიმას იხდიან.

მონადირე ძაღლების გამოფენა ჩოხატაურში

30 აპრილს, ჩოხატაურის ბორის პაიჭაძის სახელობის ცენტრალურ სტადიონზე ძაღლით ნადირობის მოყვარულთა საზოგადოების და მონადირეთა კლუბ „მას“ გამოფენა გაიმართა, რომელიც ყოველწლიურად ტარდება. გამოფენაზე წარმოდგენილი იყო როგორც მეძებრები, ასევე, მდევრები: ინგლისური, ირლანდიური, შოტლანდიური სეტერი, დრაპპარი, კურცპარი, ბრეტონული

განილი, რუსული მდევარი, ანგლორუსული მდევარი და ცენტრალურ სტადიონზე ძაღლით ნადირობის მოყვარულთა საზოგადოების და მონადირეთა კლუბ „მას“ გამოფენა გაიმართა, რომელიც ყოველწლიურად ტარდება. გამოფენაზე წარმოდგენილი იყო როგორც მეძებრები, ასევე, მდევრები: ინგლისური, ირლანდიური, შოტლანდიური სეტერი, დრაპპარი, კურცპარი, ბრეტონული

მზე, ღრუბელი +10+22 5 მაისი პარასკევი	მზე, ღრუბელი +10+21 6 მაისი შაბათი	წვიმა +9+15 7 მაისი კვირა	წვიმა +4+11 8 მაისი ორშაბათი	წვიმა +6+11 9 მაისი სამშაბათი	მზე +11+19 10 მაისი ოთხშაბათი	ღრუბელი +16+27 11 მაისი ხუთშაბათი
---	--	---	--	---	---	---